

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. Content, P. Van Grembergen, D. Vervaet ; gezondheidsredenen.

H. Adriaensens, H. Suykerbuyk ; buitenslands.

H. De Croo, J. Gabriels, L. Hancké, W. Van Renterghem, R. Van Steenkiste, J. Wyninckx ; ambtsverplichtingen.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, conform artikel 37, 1 h van het Reglement vraag ik het woord om u te verzoeken aan de Raad de spoedbehandeling in openbare vergadering te vragen van het voorstel van resolutie van collega Blanpain, betreffende het voeren van

een anti-rookcampagne naar aanleiding van de dag zonder tabak van de Wereldgezondheidsorganisatie die doorgaat op 7 april aanstaande.

De Voorzitter : Mijnheer De Beul, ik zal de vergadering consulteren maar stel u voor dat te doen onmiddellijk na de actuele vragen.

De heer A. De Beul : Ik dank u, mijnheer de Voorzitter.

ACTUELE VRAGEN (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer J.P. Pillaert tot de heer J. Dupré, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Landinrichting en KMO-beleid, over de besluiten ter uitvoering van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer J.P. Pillaert tot de heer J. Dupré, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Landinrichting en KMO-beleid, over de besluiten ter uitvoering van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

De heer Pillaert heeft het woord.

De heer J.P. Pillaert (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's het milieudecreet werd op 28 juni 1985 in de

Vlaamse Raad goedgekeurd. Dit decreet is van zeer groot belang, zowel voor sommige instellingen die moeten waken over het milieu als dusdanig als voor sommige steden die, wanneer ze geen richtlijnen meer ontvangen, op de duur niet meer weten op welk been te staan wanneer zij met milieuproblemen worden geconfronteerd.

Mijnheer de Minister, op 28 april 1987, twee jaar na de goedkeuring van dit decreet, heb ik uw voorganger gevraagd naar de stand van zaken inzake de uitvoeringsbesluiten, want die waren nog steeds niet verschenen. Vandaag zijn de uitvoeringsbesluiten van een belangrijk decreet als het milieudecreet nog steeds niet verschenen. De heer Lenssens, de toenmalige Minister van Leefmilieu, antwoordde dat het dossier naar de Raad van State werd overgezonden. Hij zei tevens spoed te zullen zetten bij het verschijnen van deze uitvoeringsbesluiten wanneer het dossier van de Raad van State zou zijn teruggezonden.

Daar deze uitvoeringsbesluiten nog niet zijn verschenen, stel ik de vraag of het advies van de Raad van State bij de Executieve is toegekomen en zo ja, waarom is dan het uitvoeringsbesluit nog niet verschenen ? Zo neen, wat denkt de Minister te kunnen doen om spoed achter deze zaak te zetten ? Een periode van drie jaar tussen het goedkeuren van een wet en het verschijnen van de uitvoeringsbesluiten is voor een milieudecreet toch te lang.

De Voorzitter : Minister Dupré heeft

Voorzitter

het woord.

Minister J. Dupré (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, ik moet de vragensteller gelijk geven.

Mijnheer Pillaert, het is inderdaad erg dat alhoewel wij reeds in 1985 het milieuvergunningdecreet hebben goedgekeurd dit nog steeds geen uitvoering heeft gekregen. Op 2 juli 1986 werd het ontwerp van uitvoeringsbesluit in de Executieve unaniem principieel goedgekeurd. Reeds op 4 juli 1986 werd dit besluit voor advies aan de Raad van State overgemaakt.

Mijnheer Pillaert, ik heb deze toestand vastgesteld bij het opnemen van mijn ambt. Ik heb onmiddellijk mijn bekommernis daaromtrent aan de Voorzitter van de Executieve medegedeeld. De Voorzitter van de Executieve heeft dan een lijst opgesteld met de decreten of besluiten die voor advies aan de Raad van State werden overgemaakt en waarop wij nog steeds wachten. Hij zou op dat advies aandringen. De Voorzitter heeft bovendien beloofd dat hij van dit besluit in uitvoering van het milieuvergunningdecreet de eerste prioriteit zal maken. Hij zou daartoe bij de Voorzitter van de Raad van State persoonlijk aandringen. Deze toestand is een grote handicap om een serieus milieuvergunningbeleid uit te voeren.

Ik resumeer mijn antwoord. Ten eerste, het advies van de Raad van State heb ik nog niet ontvangen. Ten tweede, ik heb mijn bekommernis daaromtrent aan de Voorzitter van de Executieve medegedeeld. De Voorzitter heeft de Raad van State geschreven. Hij heeft mij tevens beloofd in een mondeling onderhoud prioriteit te vragen voor het advies over dit ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake het milieuvergunningdecreet.

De Voorzitter : De heer Pillaert heeft het woord.

De heer J.P. Pillaert : Ik dank de Minister voor zijn antwoord. Indien

echter het uitvoeringsbesluit binnen afzienbare tijd nog niet zou verschenen zijn bijvoorbeeld binnen ongeveer één maand of anderhalve maand, zal ik mij veroorloven deze vraag opnieuw te stellen, al was het maar om, via deze Raad, de Raad van State erop te wijzen dat er ook nog belangrijke dingen zijn buiten deze waarvoor zij geroepen zijn om binnen de drie dagen verslag uit te brengen.

Minister J. Dupré : Ik heb er geen bezwaar tegen dat de heer Pillaert mij aan deze zaak zal herinneren. Ik heb trouwens dezelfde bekommernis.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Dupré, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Landinrichting en KMO-beleid, over de MER opgemaakt naar aanleiding van de Oost-Westbaan op het vliegveld van Beek in Nederland.

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Dupré, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Landinrichting en KMO-beleid, over de MER opgemaakt naar aanleiding van de Oost-Westbaan op het vliegveld van Beek in Nederland.

De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mijnheer de Minister, in de dagbladen verschijnen vandaag de dag berichten over een milieu-effectrapport dat zou zijn opgesteld door de Nederlandse instanties in verband met de voorgenomen oprichting van de Oost-Westbaan in Beek, Nederlands Limburg.

Uit deze kaarten met geluidscontouren zou blijken dat een belangrijk stuk van Noord-Limburg, Maaskant - van Ophoven tot net voorbij Voeren - getroffen zal worden door een enorme lawaai-overlast. In dat verband wens ik enkele vragen te stel-

len : ten eerste, is deze problematiek u bekend ; ten tweede, is dit milieu-effectrapport u bekend ; ten derde, er is hier duidelijk een overbelasting van het leefmilieu in de Maaskant ; is men zich daarvan bewust ? Zal u aanwezig zijn op de bilaterale gesprekken die omtrent deze problematiek tussen België en Nederland worden gevoerd ? Ten vierde, indien dit zó is, welke is uw houding ter zake ?

De Voorzitter : Minister Dupré heeft het woord.

Minister J. Dupré : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, collega's, ik wens op de vragen van de heer Vanvelthoven concreet te antwoorden.

Wellicht zal de heer Vanvelthoven zich herinneren dat mijn voorganger, de heer Lenssens, destijds bij mijn collega Nijpels van de Nederlandse Regering, bezwaar heeft aangetekend op basis van het vroegere MER-rapport. Indien mijn geheugen mij niet in de steek laat, werd er een bijkomend MER-rapport afgewerkt op 12 februari jongstleden. Dit werd mij door AROL medegedeeld.

In bedoeld rapport wordt de door ons geuite vrees, die wij hadden naar aanleiding van het eerste MER-rapport, bevestigd. Inderdaad, daaruit bleek, zoals u terecht zegt, dat er geluidshinder zal zijn voor een deel van de betrokken gemeenten langs de grensstreek, inzonderheid ingevolge nachtvluchten, ook al zijn het voor een stuk vrachtvluchten, wat qua hinder op hetzelfde neer komt.

Ik heb de bedoeling op dezelfde wijze als mijn voorganger bezwaar aan te tekenen bij mijn Nederlandse collega, precies omwille van deze verwachte geluidshinder. Bijgevolg blijft mijn houding dezelfde als deze die vroeger door mijn voorganger werd aangenomen. Ik ben hierin bovendien gesterkt omdat het bijkomend MER-rapport de geluidshinder voor bepaalde gemeenten op ons grondgebied bevestigt.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over de realisatie van de verbinding tussen de Liefkenshoek en de E 17

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over uitspraken door de Minister gedaan in het BRT-programma „De 7e dag” over de aanleg van de Grote Ring rond Antwerpen

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over uitspraken van de Minister in verband met de Grote Ring rond Antwerpen en de verbinding van de Liefkenshoektunnel met het autowegennet.

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van mevrouw M. De Meyer tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over de realisatie van de verbinding tussen de Liefkenshoek en de E 17, de heer H. Van Dienderen tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over uitspraken door de Minister gedaan in het BRT-programma „De 7e dag” over de aanleg van de Grote Ring rond Antwerpen, en mevrouw N. Maes tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over uitspraken van de Minister in verband met de Grote Ring rond Antwerpen en de verbinding van de Liefkenshoektunnel met het autowegennet.

Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Minister, ik heb een vraag in verband met uw geruchtmakende verklaringen in de media over het verlenen van een bouwvergunning voor de Grote Ring door het Waasland.

Bij de installatie van de Vlaamse Executieve behoorde u tot degenen die ervoor pleitten dat een kersverse minister eerst een tijdje in quarantaine zou moeten gaan met de bedoeling een grondige dossierkennis te verwerven en, in afwachting daarvan, het beste er het zwijgen zou toe doen.

Ik ben de mening toegedaan dat u in verband met de Grote Ring het beste nog een tijdje had gezwegen. De manier waarop u het geval hebt aangekaart, ook in de media, is verkeerd. Iedereen heeft de buik vol van files in Antwerpen en aan de Kennedy-tunnel. Wij horen er dagelijks over op de radio. De Grote Ring door het Waasland biedt geen oplossing voor de filevorming in het Antwerpse. Dat is ook duidelijk bewezen door de studies van het Ministerie van Openbare Werken. Er moet dus een andere oplossing worden gezocht.

Niet alleen ik maar ook alle Wase parlementsleden waren met verstomming geslagen op het ogenblik dat u deze verklaring aflegde aan de pers. Er is een ruime consensus tussen de parlementsleden – over de partijgrenzen heen –, de betrokken gemeentebesturen en de voltallige Wase bevolking : de Grote Ring en 10 km extra beton in het Waasland zijn niet nodig.

Er is een geldig alternatief, namelijk een verbinding tussen R2 en A11 via een vloeiende aansluiting langs de Linkeroever naar de E17. Over dit voorstel bestaat een consensus.

Bovendien geeft de studie van het Ministerie van Openbare Werken ons gelijk : het is de meest goedkope en veilige oplossing die gebruik maakt van de bestaande wegen en die dus de meest milieuvriendelijke is. De Wase parlementsleden vragen zich af wat u belet om die oplossing te kiezen.

Wij pleiten ervoor het probleem duidelijker te bekijken in een dringende commissievergadering teneinde het gezond verstand opnieuw te laten spreken. Laten wij hopen dat in deze democratische instelling het gewicht van bepaalde lobby's niet zwaarder zal wegen dan het gezond verstand. Ik denk meer bepaald aan de beton-

lobby die letterlijk en figuurlijk een groter gewicht zou hebben dan het gezond verstand van alle parlementsleden. In die Commissie kunnen alle argumenten op een rijtje worden gezet voor u er met de grove borstel of de pletwals op los gaat. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als Antwerpenaar, zelfs geboren Antwerpenaar, sluit ik me graag aan bij de opmerking die daarnet de Wase collega heeft gemaakt. De Minister is blijkbaar het Waasland niet erg goed gezind. Hij gaat die mensen ongevraagd een nieuw stuk beton aanbieden zodat de woonkernen weer verder van elkaar verwijderd zijn. Daarvoor moeten opnieuw landbouwgronden en open ruimten worden opgeofferd. Dat ligt in de lijn van wat zijn liberale collega in de nationale Regering doet die eveneens ongevraagd een deel van het openbaar vervoer wil ontnemen aan het Waasland, met name de veren. Volgens mij legt de Minister de klemtonen verkeerd.

Ik vraag me af of er al voldoende studiewerk is gebeurd waarop de Minister zich kan baseren om een grondige en verantwoorde oplossing te vinden voor de ring rond Antwerpen. Er werd geen grondig milieueffectrapport gemaakt voor de oplossing van de Minister, met name de R2-tracé, noch voor alternatieve oplossingen. Er zijn wel wat ecologische onderzoeken gebeurd maar niet ten gronde, zoals de Administratie van Openbare Werken toegeeft. Is zulks niet dringend nodig eer een dergelijke belangrijke beslissing wordt genomen ?

In het televisieprogramma De Zevende Dag sprak de Minister over honderd miljoen F. die zouden moeten worden betaald, als de aansluiting niet tijdig zou gerealiseerd zijn. De door de mensen van het Waasland voorgestelde oplossing voldoet aan de eisen van het contract, namelijk een aansluiting met het wegennet via een autoweg met twee rijstroken.

In hetzelfde programma heeft de Mi-

Van Dienderen

nister gesteld dat de alternatieve tracés geen ontlasting betekenen voor de Kennedy-tunnel. Als dit de grote bekommernis is van de Minister, wat ik lovenswaardig vind, vraag ik me af waarom de Minister vasthoudt aan de tol voor de Liefkenshoektunnel. Als daar geen tol wordt geheven, zouden heel wat mensen er gebruik van maken en dit zou wél een ernstige ontlasting betekenen voor de Kennedy-tunnel.

Als Antwerpenaar ben ik ook bekommerd om de eventuele verdere bedoelingen van de Minister, want ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat hij perse vasthoudt aan het tracé van de grote ring in het Waasland omdat dit hem interessanter lijkt om uiteindelijk een grote ring rond Antwerpen aan te leggen.

Nog twee meer algemene vragen. Met de alternatieven gaan wij in op het probleem van het autoverkeer, maar vindt de Minister ook niet dat een algemeen mobiliteitsdebat nodig is waarin wij niet alleen bepalen wat er moet gebeuren voor het autoverkeer, maar vooral wat nog noodzakelijker is voor het openbare vervoer. Het plan van de Minister zowel als de alternatieven geven vrij baan aan de auto. Het beleid moet volgens mij andere accenten leggen.

Het verheugt me dat de Minister in zijn beleidsverklaring gesproken heeft over een fietspadenplan voor Vlaanderen. Hij zegt echter niets over concrete tracés en evenmin over de datum waartegen de beslissing moete worden genomen om Vlaanderen beter van fietspaden te voorzien. **(Applaus bij Agalev, SP en VU)**

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren van de Vlaamse regering en in het bijzonder de minister van Ruimtelijke Ordening, geachte collega's, ik ga niet in herhaling vallen betreffende hetgeen gezegd is door mevrouw De Meyer en de heer Van Dienderen. In het Waasland zijn wij daarover ruimschoots eensgezind.

Mijnheer de Minister, ik zou nog eens willen wijzen op de brede eensgezindheid die in het Land van Waas altijd heeft bestaan in verband met de overbodigheid van een supplementaire bretel vanaf de vroegere E3, nu genoemd de E 17, naar het noorden toe. Niemand van ons betwist de noodzaak van de Liefkenshoektunnel, integendeel. Niemand betwist ook dat die Liefkenshoektunnel verbonden moet worden met het Europese autowegennet. Er is dus geen contestatie aangaande het tracé vanaf de Liefkenshoektunnel tot de expresweg.

Mijnheer de Minister, daar beginnen nu juist de moeilijkheden. U moet een bouwvergunning afleveren voor dat aansluitingscomplex. Wij vrezen dat de ongefundeerde wijze waarop u zich voorstander toont van de grote Ring u zou laten voorbijgaan aan uw eigen verantwoordelijkheid, met name een bouwtoelating verlenen in functie van een goede ruimtelijke ordening. Wij wensen dat die bouwtoelating verleend wordt voor een complex dat de mogelijkheid biedt voor alternatieven. Het is waar dat wij in het Waasland lang naar de juiste alternatieven hebben gezocht. Wij konden daarbij niet rekenen op de medewerking van Openbare Werken. Die instantie zat nu eenmaal vast aan de formule met tol. De heer Van Dienderen heeft er terecht op gewezen dat die formule enig verband heeft met de vraag zo snel en zoveel mogelijk voertuigen naar de Liefkenshoektunnel te brengen indien zulks, ondanks die bezwarende tol, mogelijk is. Toch heeft men altijd ontkend dat er een rechtstreeks verband is tussen het aantal voertuigen en het tracé. Men beweerde dat het voldoende was een verbinding met het autowegennet tot stand te brengen.

Mijnheer de Minister, als Antwerpenaar kan u niet ongevoelig zijn, na de ongevallen die op Linkeroever zijn gebeurd, voor de noodzaak van een goede havenweg. Die is er nodig voor de veiligheid. Wanneer wij die goede havenweg aanleggen en dan ook verbinden met het Linkeroevercomplex, dient dit te gebeuren op een vloeiende wijze, dus via een an-

dere aansluiting dan deze die u nu voorstelt. Wij zouden dan de mogelijkheid hebben over een alternatief na te denken, er met u over te discussiëren en Openbare Werken te overtuigen. Wij hebben daar in het Waasland lang over gediscussieerd en zijn het eens geworden. Er is in deze kwestie grote waakzaamheid geboden. Ook van de mensen aan de overkant van de Schelde.

Mijnheer de Minister, wij vrezen dat u in uw hart het tracé van de grote Ring, dat ooit op het Antwerpse gedeelte van het Gewestplan voorkwam, opnieuw zou willen trekken en dat u bijgevolg, waar nu het segment vanaf de expresweg tot Haasdonk het enige is wat van die grote Ring overblijft, de rest van het tracé Grote Ring wil rondmaken. Maar dan, Mijnheer de Minister, zal u alles op uw nek krijgen, alle bezwaren van mensen die de open ruimte verdedigen, die de schaarse milieugebieden trachten te redden. U zal de mensen van Barbierbeek en Kruikeke op uw nek krijgen. U zal tegenover alle mensen moeten verantwoording afleggen over deze overbodige infrastructuur. Daarom was uw uitspraak zo lichtzinnig, zo gevaarlijk, en daarom zijn wij ook zo goed gewaarschuwd. Wij zullen een waarschuwingsactie houden. Wij vragen overleg in de commissie, maar wij gaan ons niet door een aantal Antwerpse argumenten, die niet echt uitgediscussieerd zijn, laten overbluffen. Wij vragen een gesprek met Antwerpen. Maar wij willen ook niet voor het blok geplaatst worden, door een contract dat, voor het Waasland, in alle opzichten een ongelukkig contract is. Wij vragen dat men nu een uitspraak zou doen over het aansluitingscomplex dat rekening houdt met de voorgestelde alternatieven en dat u bovendien uw uitspraken en uw dromen over de Grote Ring zou toetsen aan de reële mogelijkheden. Wij kunnen niet aannemen dat u dit zomaar durft verklaren.

De Voorzitter : Minister Beysen heeft het woord.

Minister E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, sedert 1986 is er op het Departement

Beysen

van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening een bouw-aanvraag ingediend voor het aansluitingscomplex van de Liefkenshoek-tunnel. Het feit dat het Ministerie van Openbare Werken contractueel verbonden is om dit aansluitingscomplex te realiseren tegelijkertijd met de voltooiing van de Liefkenshoek-tunnel, voorzien in 1991, maakt het noodzakelijk dat desbetreffend dringend een beslissing wordt genomen. Derhalve heb ik het dossier ingeleid bij de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve heeft beslist om het overlegcomité tussen het Ministerie van Openbare Werken en de Vlaamse Executieve zelf daarover te raadplegen, – wat ondertussen is gebeurd – en heeft besloten een definitieve beslissing betreffende het aansluitingscomplex te nemen uiterlijk op 1 april.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over de stand van zaken in verband met het TGV-dossier

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Merckx-Van Goey tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke ordening over de stand van zaken in verband met het TGV-dossier.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de vorige Minister van Ruimtelijke Ordening zal zeker kunnen getuigen dat de open ruimten mij nauw aan het hart liggen en weten dat ik nauwlettend toezie zowel op de aanleg van golfterreinen als op de aanleg van de TGV waarover ik het thans wil hebben.

Vandaag heb ik voor het eerst de gelegenheid om de nieuwe Minister hierover te ondervragen. Graag vernam ik van hem of hij de standpunten van zijn voorganger overneemt. De vorige Minister van Ruimtelijke Ordening stelde dat de definitieve beslissing over het al dan niet aanleggen van de TGV bij de Vlaamse Executieve ligt en dat zodra er nieuwe elementen zouden zijn, die ter sprake zouden komen in de Commissie Ruimtelijke Ordening van de Vlaamse Raad. Zou het niet beter zijn de Vlaamse Raad op de hoogte te brengen ?

Zou het anderzijds niet nuttig zijn dat inzake de procedure voor adviesverlening elke betrokken gemeente binnen een bepaalde termijn haar advies zou kunnen verlenen ? Wij vernamen graag het standpunt van de Minister ter zake.

Een ander punt. De NMBS heeft de opdracht gekregen elementen te verzamelen naar aanleiding van een MER-studie. De heer Vanvelthoven had het hier ook al over.

In de pers las ik over de opdeling in verschillende loten, Waarom worden de verschillende loten niet op een gelijke wijze behandeld ? Voor het lot boven Brussel naar Nederland toe wordt aan alternatieven gedacht. Men denkt niet alleen aan een nieuwe bedding maar evenzeer aan de uitbouw van de bestaande lijnen. Voor de het lot Brussel richting Keulen-Duitsland daarentegen denkt men aan een nieuwe bedding langs de autoweg. Hoe komt het dat in de MER-studie niet de opdracht is besloten om na te gaan wat het effect zou zijn van het verbeteren van de bestaande lijn ? Of heeft de Executieve de uitbouw van de bestaande lijn uitgesloten ?

Minister E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het behoort tot de bevoegdheid van de Minister van Verkeerswezen om een MER-studie aan te vragen. Hij heeft zich van deze opdracht gekweten ten overstaan van de NMBS. Het akkoord tussen de Vlaamse Executieve en de nationale Regering in verband met het ontwerp van overeenkomst werd aan ons overgemaakt.

Pas deze week echter heb ik het ontwerp-akkoord ontvangen samen met de opmerkingen die in dit verband werden geformuleerd door de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu. Ik zal deze opmerkingen volgende week aan de Executieve overmaken ; op haar beurt kan zij deze opmerkingen toespelen aan de Minister van Verkeerswezen.

De Voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Mijnheer de Minister, graag had ik van u vernomen of bij de tekst die u aan de Minister van Verkeerswezen zal overmaken, opmerkingen zullen voorkomen in verband met de aanleg van het stuk dat eventueel wordt voorzien tussen Brussel in oostelijke richting en of de opdracht zou kunnen worden verruimd. Wordt ook in overweging genomen de gewone verbetering van het bestaande net ? Dit zal uiteraard ook milieu-effecten hebben. Zal dit punt ook in uw opmerkingen voorkomen ?

De Voorzitter : Minister Beysen heeft het woord.

Minister E. Beysen : Tot nog toe heb ik niet de gelegenheid gehad om de opmerkingen te analyseren.

Bovendien wil ik erop wijzen dat ik door geen enkele bouw-aanvraag desbetreffend ben gevat.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer R. Blanpain c.s. betreffende het voeren van een anti-rook-campagne naar aanleiding van de „Dag zonder tabak” van de Wereldgezondheidsorganisatie – 82 (BZ 1988) – Nrs 1 en 2

Bespreking

De Voorzitter : In toepassing van artikel 37 van het Reglement heb ik een voorstel tot spoedbehandeling ontvangen van de heer De Beul in

Voorzitter

verband met het voorstel van resolutie van de heer Blanpain betreffende het voeren van een anti-rookcampagne naar aanleiding van de „Dag zonder tabak” van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Kunnen de verschillende fracties zich akkoord verklaren in verband met de spoedbehandeling van deze resolutie ? (*Instemming*)

Bijgevolg moeten wij niet tot de stemming overgaan en wordt de spoedbehandeling aangenomen.

Deze resolutie zal na de interpellatie van de heer Denys worden behandeld.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, aangezien dit voorstel van resolutie aan een bepaalde datum, met name 7 april, is gebonden, zou het vandaag nog moeten worden gestemd, zoniet is het zonder uitwerking.

De behandeling van dit voorstel van resolutie kan heel kort zijn aangezien de Minister en alle fracties met het amendement akkoord gaan.

De Voorzitter : Wat mij betreft kan de bespreking nu doorgaan maar de stemming zal na de interpellatie van de heer Denys worden gehouden. In ieder geval zullen wij erover moeten stemmen, als u wenst dat de spoedbehandeling vandaag afgerond wordt.

Wij kunnen dus onmiddellijk overgaan tot het behandelen van het voorstel van resolutie.

De heer Blanpain heeft het woord. Aangezien iedereen het eens schijnt te zijn verzoek ik u een korte uiteenzetting te houden.

De heer R. Blanpain (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u dat u dit voorstel bij hoogdringendheid wilt behandelen.

Waarover gaat het ? De Wereldgezondheidsorganisatie bestaat op 7 april 1988 veertig jaar en wil bij die gelegenheid op die dag een dag zonder tabak organiseren.

Het belang van een en ander wens ik

kort te onderstrepen op basis van een schrijven van Professor Kesteloot, cardioloog te Leuven, waarin hij het volgende zegt : „Het gaat om 6.500 longkanker doden per jaar en minstens 10.000 doden door hart- en vaatziekten op een totale sterfte van 110.000 personen in ons land per jaar, wat niet onbelangrijk is. Jaarlijks worden er nog miljarden gespendeerd voor de reclame voor tabak vooral naar jongeren toe, jongeren die op zeer jeugdige leeftijd, 10 à 15 jaar, verslaafd worden.”

Wij dienden dus een voorstel van resolutie in dat wij gisteren informeel tussen de verschillende partijen konden bespreken. De tekst luidt als volgt : „De Vlaamse Raad vraagt aan de Vlaamse Executieve ter gelegenheid van de „Dag zonder tabak”, op 7 april 1988 georganiseerd door de Wereldgezondheidsorganisatie, haar acties ter bestrijding van het roken verder te zetten en uit te breiden, voornamelijk op het stuk van gezondheidsvoorlichting en opvoeding.”

Ik hoop dat de Vlaamse Raad dit zeer belangrijk initiatief op het vlak van de volksgezondheid zal steunen.

Minister J. Lenssens : Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen bezwaar tegen het voorstel van amendement op de resolutie zoals door de heer Blanpain werd naar voren gebracht.

De Voorzitter : De hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie zal plaatshebben onmiddellijk na de interpellatie, zoals daarstraks werd afgesproken.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, over zijn houding ten opzichte van het door de koninklijke informateur uitgewerkt akkoord waarbij afbreuk wordt gedaan aan het recent Vlaams Regeerakkoord

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, over zijn houding ten opzichte van het door de koninklijke informateur uitgewerkt akkoord waarbij afbreuk wordt gedaan aan het recent Vlaams Regeerakkoord

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ongeveer een maand geleden stonden we hier op dezelfde plaats en dit met een zekere trots en fierheid. Trots en fier omdat wij erin geslaagd waren voor de eerste keer sedert het bestaan van ons eigen Vlaams Parlement een eigen Vlaamse regering tot stand te brengen los en onafhankelijk van wat er op nationaal vlak gebeurde. Wij waren ook fier en trots omdat wij vanuit de meerderheidsfracties ons gesteund voelden door onze fracties inzake een regeerakkoord en een regeringsploeg.

Vandaag staan we hier opnieuw maar onze fierheid en trots zijn verdwenen of omgeslagen in ontgoocheling. Het vertrouwen dat wij in onze coalitiepartner hadden gesteld was gebaseerd op een oproep van de Voorzitter van de Vlaamse Regering, de heer Geens, tijdens de verkiezingsnacht van 13 december. Welnu, het nieuw akkoord dat voortvloeit uit nationale regeringsonderhandelingen voorziet dat er „ingebroken” wordt in de huidige samenstelling van de Vlaamse Regering, dat het huidige Vlaams Regeerakkoord wordt „gekraakt”. De Vlaamse pers veroordeelt unaniem dit akkoord en spreekt van kunst- en vliegwerk. Wat ons het meest verraste was dat de Voorzitter van de Vlaamse Regering, de heer Geens, die in feite de bouwheer is van deze nieuwe coalitie, op maandag 7 maart voor het Vlaams Economisch Verbond dit akkoord gaat verdedigen. Op dinsdag 8 maart lees ik een gelijkaardige reactie in een Vlaamse krant. Dit geeft ons het gevoel dat de Voorzitter van de Vlaamse Regering mee heult met degenen die vandaag beweren dat het bestaan

Denys

van de Vlaamse Regering maar een detail is tegenover het vormen van een nationale regering en een eventuele staats hervorming. Deze houding verwondert ons ten zeerste.

Op AGALEV na hebben alle fracties in deze Vlaamse Raad altijd gezegd dat wat wij nu reeds hebben bereikt aan autonomie op de meest ruime wijze moet worden geïnterpreteerd.

Mijnheer de Minister, door uw houding wordt daarvan gedeeltelijk afgeweken. U zal dan ook begrijpen dat wij na deze eerste vertrouwensschok inzake het monsterakkoord uiteraard een bijkomende slag kregen door het feit dat u dit akkoord steunde. Precies die houding van uwentwege heeft ons ertoe aangezet vandaag deze vrij ongewone stap te doen, met name het indienen van een interpellatie vanuit de meerderheid.

Vele van onze CVP-collega's hebben ons in de voorbije dagen proberen te sussen, zeggende dat het zo een vaart niet zal lopen, dat er niet zal worden

geraakt aan de essentie van het Regeerakkoord en dat er niet zal worden getornd aan wat is overeengekomen. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen zal begrijpen dat iedere politieke fractie die zichzelf ernstig neemt, zich in de huidige omstandigheden niet meer kan laten overhalen met sussende woorden en de grootste duidelijkheid vraagt over de nieuwe overeenkomst, waarbij men zonder overdrijven kan gewagen van een „monsterakkoord”. Daarom wil ik hier als woordvoerder van de PVV-fractie, een aantal bezwaren, bedenkingen en vragen naar voren brengen.

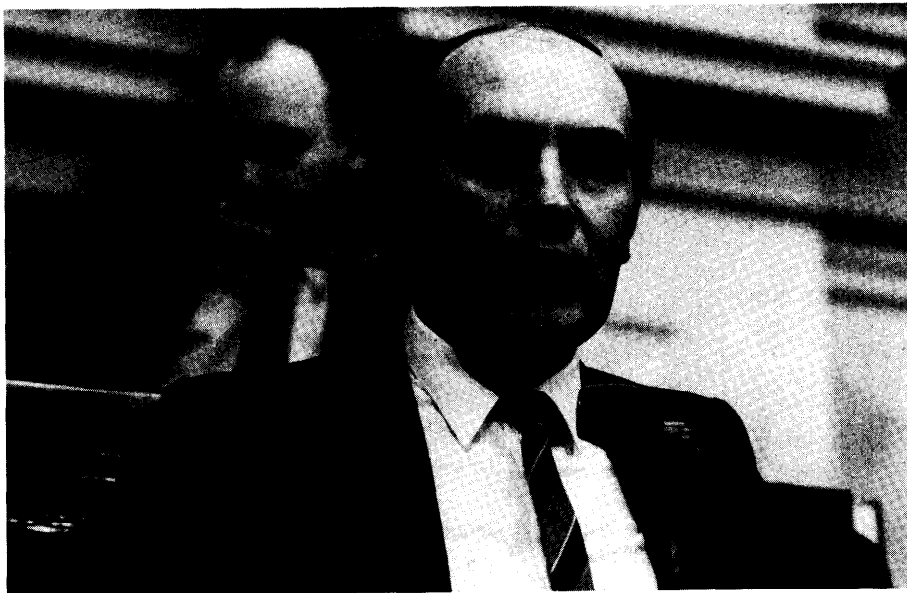
Eerst en vooral wens ik een preliminaire vraag te stellen, namelijk : welke betekenis moet men vandaag nog geven aan een regeerakkoord ? Als wij een regeerakkoord goedkeuren betekent dit voor ons dat wij het goedkeuren in zijn totaliteit, zowel inzake inhoud, duur van de legislatuur, samenstelling, als inzake bevoegdheidsverdeling. Welnu, niemand heeft tijdens de onderhandelingen verklaard, niemand van de Vlaamse Regering en niemand van

de CVP-fractie heeft hier tijdens het investituurdebat gezegd dat bij een nieuwe bevoegdheidsverheveling de samenstelling van de Vlaamse Regering moest worden gewijzigd. Onafgezien daarvan stel ik vandaag vast dat een „monsterakkoord”, afgesloten op nationaal vlak, daar afbreuk aan doet.

Van waar nu plotseling deze thesis, dat bij overheveling van bevoegdheidspakketten de Vlaamse Regering moet herzien worden ? Heeft men bij de bespreking van het Sint-Catharina-akkoord ooit gezegd dat deze bevoegdheidsverheveling moest gepaard gaan met een proportioneel samengestelde regering- ? Of maakt men hier het onderscheid tussen „kleine” en „grote” bevoegdheidspakketten ? Dan zou ik graag weten – en waarschijnlijk alle toekomstige coalitiepartners van de CVP – waar men voor de toekomst juist de grens legt ? Vanaf welk pakket moet de proportionaliteit worden ingevoerd, en hoe klein moet een pakket zijn om het met een gewone regering te kunnen uitvoeren ?

Heeft één partij, tijdens het debat in Kamer en Senaat gehouden vóór de verkiezingen om in deze legislatuur van het nationaal Parlement een constituant te maken, ooit gezegd dat bij een nieuwe grondwets herziening de Gewestregeringen proportioneel moesten worden samengesteld ? Het antwoord is neen. Zelfs de VU heeft dat niet gezegd. De VU heeft alleen gezegd dat ze kandidaat was voor de Vlaamse Regering. Trouwens, hoe komt het dat deze consensus-bekommernis alleen geldig is voor Vlaanderen en niet voor Wallonië ? Hier zit duidelijk iets anders achter. Maar ik kom daar later, bij het slot van mijn interpellatie, op terug.

Eerst wens ik enkele bedenkingen te formuleren inzake de werking van de Vlaamse Regering – indien dit monsterakkoord zou worden uitgevoerd – in de periode vóór 18 oktober. Het akkoord zegt „dat er maatregelen zullen worden genomen om tot 18 oktober de SP en de VU te betrekken bij de werking van de Executieve”. Wat betekent dit ? Betekent dit een

PVV-fractie voorzitter A. Denys opperde inzake de Executieve-werking het bezwaar dat proportionaliteit en consensus-regeling nú gelijktijdig worden ingevoerd, wat voor cruciaal politieke beslissingen immobilisme impliceert

Denys

actief participeren ? Ik heb vorige zondag met aandacht geluisterd naar het confrontatiegedeelte in de uitzending „Zeven op Zeven”, waarin de heer Tobback heeft gezegd : „Voor ons betekent „akte nemen” niet het accepteren”, wat mij doet besluiten dat hier meer achter zit.

Wij stellen ons ook de vraag op welke wijze dit zal georganiseerd worden. Als dit zou gebeuren door middel van bijkomende cellen in de Vlaamse Regering, zou dit in complete contradictie zijn met de stelling van de heer Vanvelthoven, die zegt dat de omvang van de kabinetten nu reeds veel te groot is. Ik wens trouwens te specificeren dat wij geen enkele uitgave zullen goedkeuren die bedoeld is voor de financiering van eventuele cellen.

Roept het functioneren van het akkoord vóór 18 oktober reeds vele vragen op, dan is er nog een veel dikkere mist inzake het werken van een regering na 18 oktober, namelijk een Vlaamse Regering die zal moeten werken met twee regeerakkoorden. Want hier mag geen twijfel over bestaan : voor de PVV is het huidig Regeerakkoord één en ondeelbaar. Hiervan afstand doen is onszelf en de instellingen belachelijk maken.

Het invoeren van een vierjarige legislatuurregering met een proportioneel samengestelde regering is, in tegenstelling met wat men laat uitschijnen, een innovatie, en niet vergelijkbaar met de eerste Vlaamse Regering van 1981-1985. De eerste Vlaamse Regering werd samengesteld na verkiezingen, en men wist vóór de verkiezingen waar men aan toe was. Nu worden de spelregels gewijzigd „en tours de route” zonder dat de kiezer hierover uitspraak heeft gedaan. Ik herinner me zeer goed de uitspraken van collega Schiltz : de enige manier om de kiezer een uitspraak te laten doen over het beleid van een Vlaamse regering is het ontdebellen van het mandaat en het organiseren van afzonderlijke verkiezingen.

Maar waar blijft nu de ontdebelling van het mandaat ? Waar blijft nu de democratische uitspraak via afzon-

derlijke verkiezingen ? Het mandaat wordt niet ontdebeld, en de kiezer wordt voor 4 jaar opgezadeld met een Vlaamse regering, die wordt opgedrongen via een nationaal regeerakkoord, via een wijziging van een bijzondere wet waarover de kiezer voorafgaandelijk niet werd ingelicht en zonder enige inspraak ter zake. Op dit punt is de Volksunie door de knieën gegaan voor de SP. Het is inderdaad stilaan duidelijk dat de SP zich wil koppelen aan de PS. Zij wil een parallellisme op het vlak van de regeringsvorming zowel als op het vlak van de verkiezingen omdat zij beseft dat zij aldus haar positie verstevigt dank zij de machtspositie van de PS in Wallonië.

Naast de samenstelling van die nieuwe Vlaamse Regering is er ook nog de werking en dan komen we tot het meest lelijk gedeelte van dit monster : de Vlaamse Regering met twee regeerakkoorden.

De CVP zegt dat het huidige Regeerakkoord desondanks toch integraal moet worden uitgevoerd. De VU en de SP zeggen juist het tegenovergestelde. De SP zegt zelf triomfalistisch : er bestaat een grote kans dat wij de bevoegdheid krijgen over cultuur en de media. Na de kritiek van de SP op het cultuur- en het mediabeleid blijft er maar één mogelijkheid : ofwel zal de nieuwe SP-Gemeenschapsminister voor Cultuur aan pure zelfverloochening doen, ofwel wordt het huidig Regeerakkoord verbroken. Een groot verschil met de eerste Vlaamse Regering van 1981-1985, op het vlak van de werking van de Executieve, is het veranderen van de regel van de collegialiteit in een consensus-regeling.

Als er één zaak is die de „bijzondere wetgever” klaar heeft ingezien, dan is het het feit dat een opgedrongen proportioneel samengestelde Vlaamse Regering niet bij consensus kan werken, omdat men altijd kan worden geconfronteerd met het veto van één of andere Minister. De bijzondere wetgever voorzag trouwens pas in de invoering van de consensusregeling na de eerste periode, dus vanaf het ogenblik dat men zou werken met een meerderheidsregering. Blij-

kens de commentaren bij het „nieuwe monsterakkoord” worden nu de proportionaliteit en de consensus-regeling gelijktijdig ingevoerd. Dat betekent het inbakken van het immobilisme voor cruciaal politieke beslissingen. De gevolgen hiervan zullen vlug merkbaar zijn : in plaats van een dynamisch moedig beleid krijgen we „een sur-place beleid”. Het Vlaams Economisch Verbond spreekt zelfs van een „vleugellam” beleid.

Mijnheer de Voorzitter, in het monsterakkoord is er een belangrijke passage, waarbij de uitvoering gekoppeld wordt aan, onder meer, de communautarisering van het onderwijs. Hier raken we een cruciaal punt van de discussie. Vooral de interpretatie die eraan gegeven wordt, lijkt ons zeer belangrijk : bedoelt men hiermee het communautariseren van het onderwijs zowel inzake de uitgaven als inzake de middelen en de financiële verantwoordelijkheid ? Of geeft men hier een gesplitste betekenis aan ? Indien men hier de splitsing van zou toestaan, dan begaat men – na Egmont uiteraard – de grootste flater uit de Vlaamse geschiedenis. De financiële autonomie opofferen enkel aan de bevoegdheid inzake de uitgaven, is niet alleen door de knieën gaan voor de Franstalige eis van de Belgische financieringssolidariteit, maar is het inbakken op grote schaal van een consumptiefederalisme dat leidt tot nieuwe budgettaire ontsporingen. En de ervaring heeft ons nu al geleerd, dat hoe groter het tekort op nationaal vlak hoe meer de Vlamingen de dupe zijn. Het zou het einde betekenen van het „Vlaams zuinigheidsbeleid” dat Vice Premier Guy Verhofstadt heeft ingevoerd op het nationaal begrotingsvlak.

Mijnheer de Voorzitter, in alle eerblijvbaarheid moet ik bekennen dat ik niet goed de CVP-aanpak begrijp in dit dossier. Volgens de CVP zijn prioritaire voor de partij de staatsvorming en het financieel-economisch beleid. Wij vragen ons af waarom zij gezichtsverlies moeten lijden door toe te geven aan de SP en de VU-eis om in te breken in de Vlaamse Regering, terwijl men nog geen enkele waarborg heeft inzake het verderzetten van het herstelbeleid en de staatsvorming.

Denys

Ik had deze week nog een gesprek met een notoir CVP-congreslid. Hij zei : „Wij hebben groot geluk, met name dat onze mensen niet goed begrijpen waarover het gaat, anders krijgen wij op onze volgende congressen niemand meer op bezoek.”

Daarmee beland ik bij mijn tweede grootste bezwaar. Het is van politiek-ethische aard. Zelfs indien wij met de meeste good-will het akkoord interpreteren, dan kunnen wij ons niet van de indruk ontdoen, mocht dit monsterakkoord worden uitgevoerd, dat het hier gaat om een eenzijdig verbreken van een regeerakkoord. Noch bij de onderhandelingen, noch tijdens het investituurdebat heeft onze coalitiepartner laten blijken dat bij een eventuele overheveling van bevoegdheden er een wijziging zou worden aangebracht aan de inhoud van het Regeerakkoord of inzake de samenstelling van de Vlaamse Regering. Wij hebben hier trouwens tijdens het investituurdebat niet alleen over de samenstelling van de Executieve gesproken, maar ook over de bevoegdheidsverdeling. Het delegatiebesluit van de Executieve was rondgedeeld tijdens het debat. Het was dus bekend vóór wij ons hier hebben uitgesproken door middel van een stemming.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, sommigen zeggen dat de PVV naïef is geweest door te geloven dat men een Vlaamse Regering zou aanvaarden zonder dat er zekerheid was op het nationaal vlak. Ons standpunt was niet gesteund op louter informele gesprekken, maar wel op duidelijke uitspraken. Ik breng ze even in herinnering. In de nacht van 13 december – onmiddellijk na de verkiezingen – heeft Gaston Geens gezegd : „Gezien de verkiezingsuitslag in Vlaanderen, is het logisch dat wij in Vlaanderen, wat de Vlaamse Regering betreft, onafhankelijk en los van wat er gebeurt op het nationale vlak, een eigen Vlaamse Regering tot stand brengen met de CVP en de PW”. Dan hebben wij drie weken lang onderhandeld. Wij hadden de overtuiging dat de mede-onderhandelaars van de CVP ernstig tewerk gingen en consequent waren. Daarna werd het Re-

geerakkoord goedgekeurd door de partij-instanties en hebben wij in de Vlaamse Raad het investituursdebat gekend. Nadien heeft collega-fractie-leider Verhaegen, voor wie ik een diep collegiaal respect betoon, duidelijk gezegd dat deze Regering geen proefregering mag zijn en dat zij moet aanblijven voor een hele legislatuur. Nadien heeft ook collega Suykerbuyk gezegd, in een schitterende bijdrage in een Vlaams dagblad, dat een proportioneel samengestelde regering pure nonsens is.

De CVP-jongeren hebben diverse communiqués uitgegeven waarin zij als hun mening te kennen gaven dat het een schande zou zijn en een aantasting van de Vlaamse autonomie indien de SP en de VU zouden inbreken in de Vlaamse Regering. De 17 arrondissementsvoorzitters van de CVP hebben een motie goedgekeurd waarin zij niet zeggen tegen de SP in de Vlaamse Regering. Voorts hebben de christendemocratische studenten in aanwezigheid van Minister Weckx gezegd : „CVP open uw ogen voor de SP ze sluit.” Wij zeggen, indien het monsterakkoord wordt goedgekeurd, CVP sluit uw ogen, buig uw hoofden, wees diep beschaamd, want het zou de grootste woordbreuk zijn in de politieke geschiedenis van ons land.

Mijnheer de Voorzitter, ook als Vlaming zijn we diep geschokt. De PW heeft nooit gepleit voor „een vlucht vooruit” in het regionaliseringsdossier, omdat we weten hoe moeilijk het dossier ligt, omdat we weten dat voor de Vlamingen soms geen akkoord beter is dan een overhaast slecht akkoord. Maar de PW heeft steeds meegewerkt aan iedere haalbare stap die Vlaanderen zelfstandiger kon maken, en heeft ook steeds consequent de gevolgen gerespecteerd van het stukje eigen Vlaamse autonomie. Daarom waren wij aanstonds akkoord om in te gaan op de oproep van Gaston Geens op 13 december.

Het doet ons uitermate pijn als Vlaming, dat juist degenen die de pretentie hebben om voortrekkers te zijn in het regionaliseringsdossier, dat juist diegenen door de knieën gaan voor een eis die alleen gebaseerd is

om deel te kunnen nemen aan zoveel mogelijk machtsniveaus.

Zolang Vlaanderen met dit soort opportunistische politici opgezadeld zit, betekent zelfd een grote staatshervorming dode letter voor de eigen autonomie van Vlaanderen.

Niet met grote verklaringen wordt Vlaanderen zelfstandig en autonoom, wel met daden en een consequente houding. De PW staat paraat om met dit slag van politici te werken aan iedere, goede stap in de verdere uitvoering van de staatshervorming.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet uitgebreid ingaan op de juridische nonsens van dit monsterakkoord. De pers en eminente juristen hebben dit reeds met zoveel deskundigheid gedaan, dat ik als niet-jurist het alleen maar kan afzwakken.

Maar het uiterst gevaarlijk principe waarbij men een fundamentele wet, die een bijzondere wet toch is, zomaar wijzigt om een tijdelijk probleem van politieke dosering en politieke aard op te lossen, tart elke verbeelding. Om toch maar toe te laten dat de SP en de VU in de Executieve zouden kunnen inbreken, wordt de bijzondere wet gewijzigd en wordt een verschillend institutioneel regime ingevoerd tussen Wallonië en Vlaanderen. Ik ken geen enkel „federaal systeem” waar men ooit zo is te werk gegaan. Dit kan dus niet. Er zijn zoveel deskundigen, zoveel grondwet-specialisten bij de CVP, dat het mij verwondert dat tot dusver niemand is opgestaan, dat tot nu toe niemand heeft gedaan zoals destijds wijlen Herman Vanderpoorten, toen men voorstelde Voeren aan te hechten bij Brabant. Hij stond toen recht en zei : „Alstublieft, keer naar huis terug en doe uw huiswerk over.” Ik reken erop dat nu ook bij de CVP een aantal mensen die moed kunnen opbrengen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, ik hoop slechts één zaak, namelijk dat u straks in uw antwoord zal zeggen : „PVV-fractie, u hebt ongelijk, u bent veel te voorbarig, uw interpretatie is verkeerd en u bent slecht geïnformeerd want wij

Denys

zullen niet raken aan het Regeerakkoord." Wij vragen niet beter, maar kom het dan duidelijk zeggen zodanig dat wij weten waar wij staan, dat wij weten dat wij onze afspraak integraal en correct in al haar aspecten kunnen uitvoeren. Wij van onze kant zullen ons voor honderd procent aan onze afspraak houden. Wij zullen geen enkele stap doen die het Regeerakkoord verbreekt. Daarom ook zullen wij deze interpellatie besluiten met een eenvoudige motie, die voor ons echter de bedoeling heeft dat het akkoord integraal moet worden uitgevoerd, zowel wat betreft de duur ervan als wat betreft de samenstelling van de Executieve en de bevoegdheidsverdeling.

Voor ons blijft het Regeerakkoord één en ondeelbaar, nu en na 18 oktober. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : De heer Van Miert heeft het woord.

De heer K. Van Miert (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, zowel vóór als na de verkiezingen heeft de SP er, ten eerste, geen enkele twijfel over laten bestaan dat elke medewerking harerzijds aan de herziening van de Grondwet, de verdere Staatshervorming, de communautarisering van het onderwijs, de overdracht van financiële middelen, enzovoort, volledig afhankelijk was, is en blijft van de mogelijkheid op nationaal en regionaal vlak volwaardig aan het beleid te kunnen deelnemen.

Trouwens, mijnheer Denys, alle grote partijen hebben ter zake dezelfde houding aangenomen.

Ten tweede, beleidsverantwoordelijkheid dragen betekent voor ons niet alleen deelnemen aan de Regering en aan de Executieve maar, ook en vooral, het beleid mee bepalen in de zin waarvoor wij het vertrouwen van de kiezer hebben gekregen. Dat wil zeggen dat een beleid, waaraan wij deelnemen, ook nadrukkelijk democratisch-socialistische kenmerken moet bevatten.

In 1981 hebben de CVP en de PVV in de proportioneel samengestelde

Vlaamse Executieve een meerderheid gevormd, conform de nationale meerderheid. Mijnheer Denys, dat gebeurde eveneens in 1985, u schijnt dat inmiddels vergeten te zijn. Toen werd er steeds opnieuw op gewezen dat zulks nodig was om het regeringswerk niet extra te bemoeilijken. Bovendien was er in 1985 zelfs geen sprake van een herziening van de Grondwet en van de verdere Staatshervorming. Dat werd toen allemaal in de koelkast gestoken.

Deze redenering geldt vandaag nog veel meer, daar het de bedoeling is belangrijke bevoegdheden en middelen over te hevelen naar Gewesten en de Gemeenschappen.

Mijnheer Denys, ter attentie van diegenen die hier thans als de grote federalisten optreden, vraag ik u wat er tijdens de laatste zes jaren is gebeurd. Inzake het financieringsmechanisme, dat in 1980 werd op punt gesteld, stellen wij vast dat, niettegenstaande dat financieringsmechanisme tot doel had het aandeel van de eigen middelen te doen groeien ten nadele van de dotaties, daarvan niets is terechtgekomen. Ook waarmen op basis van de wetgeving van 1980 een hele reeks zaken had kunnen overhevelen naar de Vlaamse Regering, met inbegrip van de middelen, gebeurde niets ofwel in zeer beperkte mate. Dat gebeurde ook door toedoen van de PVV-Ministers. Immers, de heer De Croo heeft de overheveling van middelen en ambtenaren naar het Vlaamse Gewest, tegengehouden. De heer Verhofstadt zelf heeft er over gewaakt dat delen van het wetenschappelijk onderzoek niet naar de Vlaamse Regering werden overgeheveld. Een beetje bescheidenheid in het geven van federalistische lessen zou hier vandaag bijgevolg niet misstaan.

De idee om bij de uitvoering van de staatshervorming de Executieve proportioneel samen te stellen, is, mijnheer Denys, afkomstig van de PVV.

Minister L. Walt Niel : Niet van de PVV !

De heer K. Van Miert : Die idee kwam toen van de PVV-Voorzitter, de heer Declercq. Ik was daarvan

trouwens getuige, want ik zat tegenover hem.

Minister L. Walt Niel : Ik was daar ook bij, evenals de heer Gol.

De heer K. Van Miert : Inderdaad, ook de heer Gol was daar aanwezig. Maar, de heer Declercq heeft dit niet enkel voorgesteld, maar er een conditio sine qua non van gemaakt om mee te werken aan de verdere staatshervorming. Zo zijn de zaken verlopen. Ook de heer Gol heeft daarvoor gepleit, want hij zei in „goed” Frans : „confidence building measures”.

Minister L. Walt Niel : Samen met de heer Cools.

De heer K. Van Miert : De heer Cools had daar niets mee te maken.

Mijnheer Walt Niel, ik stel vast dat u uw nota's er nog eens op na moet lezen. De socialisten waren daar destijds niet voor, maar hebben de redenering van de heer Declercq geaccepteerd. Hij zegde : u kunt van ons niet verwachten dat wij deelnemen aan een staatshervorming die bevoegdheden en middelen overhevelt van een regering waarin wij waarschijnlijk niet meer vertegenwoordigd zullen zijn. Dat was zo waar, mijnheer Walt Niel, dat de liberalen daar in die tijd fier over waren. Ik heb nog commentaren van de heer Piet van Brabant in Het Laatste Nieuws waarin hij het vaderschap van die ganse redenering opeist voor de Vlaamse liberalen. Dat is de geschiedenis en dat zijn de feiten. Ik neem aan dat u daar vandaag verveeld mee zit.

Minister L. Walt Niel : Neen.

De heer K. Van Miert : De feiten en de geschiedenis hebben ook hun rechten.

U hebt destijds, tegen de afspraken die werden gemaakt in, de proportioneel samengestelde Executieve opgedeeld in meerderheid en oppositie, een meerderheid natuurlijk conform met de nationale meerderheid. Er is nog meer. De PVV heeft toen geëist – ook hierover heb ik de persknipsels bij die u kunt inkijken als u dat wilt – dat er eerst een nationale regering zou komen waarna de samenstelling van de Vlaamse Executieve volledig

Van Miert

afhankelijk zou worden gemaakt van de samenstelling van de nationale Regering en van het nationaal Regeerakkoord. Dat zijn de feiten.

Terugkomend op de huidige politieke situatie kan ik u verzekeren dat de CVP verkoos een normale politieke procedure te volgen om haar aanwezigheid en invloed in de Vlaamse Executieve te verzekeren. De PVV daarentegen sprak wel een veto uit tegen de SP. Door hierop in te gaan schied de CVP een toestand die elk uitzicht op verdere staatsvorming, communautarisering van het onderwijs, enzovoort dreigde te blokkeren. Informatuur Dehaene heeft nadien teruggegrepen naar de formules van een proportioneel samengestelde Vlaamse Executieve omdat die vol-dongen-feitenpolitiek een uitzichtloze situatie had geschapen.

De SP was geen vragende partij voor een proportioneel samengestelde Executieve en heeft één en ander aanvaard om de politieke situatie te deblokken.

De liberale redenering van 1980, die aan de basis lag van de proportionele samenstelling van de Executieve geldt morgen evenzeer, en nog meer dan toen, tenminste indien er nieuwe bevoegdheden en nog veel meer financiële middelen worden overgeheveld dan destijds.

De SP wenst een Vlaamse regering die goed en efficiënt kan werken. Daarom is in het akkoord van 7 maart uitdrukkelijk bedongen : „dat de proportioneel samengestelde Executieve er in de regel zal naar streven over het geheel van de materies die tot haar bevoegdheid behoren bij consensus te beslissen”. Er staat „in de regel”, omdat de **meerderheidsregel** was hersteld, wat ook in 1980 het geval was.

In dezelfde geest wordt door de CVP, de SP en de VU aan de PVV het aanbod gedaan samen over een nieuw regeerakkoord te onderhandelen voor het volledige **bevoegdheidsdomein** van de Vlaamse Executieve. Dit is een fair aanbod. Het is trouwens heel wat positiever dan datgene

Leden van de SP-fractie tijdens de uiteenzetting van hun fractiegenoot K. Van Miert n.a.v. het door de koninklijke informatuur uitgewerkt akkoord. V.l.n.r. op de voorgrond : de heer A. Laridon, Secretaris van de Raad, en fractievoorzitter J. Van Elewyck ; op de 2' rij : de heer W. Seeuws ; op de 3' rij : de heren H. De Loor, G. Temmerman en L. Vanvelthoven.

wat CVP en PVV in 1981 met de SP en de VU hebben gedaan, namelijk ze binnen de Executieve naar de oppositie verwijzen, tegen de in 1980 uitdrukkelijk gemaakte afspraken in.

De SP wenst, conform haar kracht het beleid in Vlaanderen mee te bepalen en haar inbreng te doen inzake cultuur, milieubescherming, **gezondheids-** en **welzijnsbeleid**, mediabeleid, enzovoort overeenkomstig haar programma en niet overeenkomstig akkoorden van anderen. De SP aanvaardt dit akkoord dus niet. Dat weze voor iedereen klaar en duidelijk. Men kan van niemand verwachten dat hij een akkoord van anderen gaat uitvoeren. De SP wil bij deze overgangsfase van de overheveling van ruime bevoegdheden naar de Gewesten en de Gemeenschappen inzonderheid in verband met het onderwijs maar ook omtrent het **Gemeentefonds**, het **Provinciefonds**, het **wetenschappelijk onderwijs**, tewerkstelling enzovoort betrokken worden. Elke politieke stroming in Vlaanderen moet het hare ertoe kunnen bijdragen. In die zin aanvaardden wij een proportioneel samengestelde Execu-

tieve. Wij hopen dat de anderen zich hierbij kunnen aansluiten.

Het is trouwens niet de SP die veto's heeft gesteld. Integendeel. De SP wenst ook nu dat de PVV volwaardig wordt betrokken bij de uitwerking van de Autonome Raad voor het Onderwijs. Dat steekt wel schril af tegen de negatieve manier waarop de PVV gedurende de jongste jaren de SP inzake onderwijs heeft behandeld. Wij wensen alleszins de geest van het schoolpact niet te fnuiken. Wij hopen dus dat de PVV zal inzien dat de beste manier om de Vlaamse Executieve te laten functioneren erin bestaat een nieuw globaal Vlaams regeerakkoord af te sluiten waarin elkeen zich kan terugvinden. Het sectarisme en de veto's komen alleszins niet van onze kant.

Komt er ingevolge de houding van de PVV geen nieuw Vlaams regeerakkoord dan zullen CVP, SP en VU een ander akkoord sluiten over alle bevoegdheden, materies en middelen die momenteel nog niet effectief tot het domein van de Vlaamse Executieve behoren. In dit verband wens

Van Miert

ik nogmaals te zeggen dat het belangrijk is te noteren dat tijdens de hele duur van de CVP-PVV-coalitie op nationaal vlak, men heeft nagelaten materies en middelen te transfereren, daar waar men dit zeer nadrukkelijk en uitgebreid kon doen. U moet van ons niet verwachten dat wij, wat uw coalitie zes jaar lang niet heeft gedaan, zullen uitvoeren. U moet daarboven zeker niet zeggen dat bevoegdheden die uw coalitie nationaal heeft gelaten, moeten worden overgeheveld naar degenen die een veto tegen ons stellen.

Ik wens namens de SP hier formeel te stellen dat de realisatie van wat zes jaar lang werd nagelaten, onder de clause valt van een desgevallend nieuw af te sluiten Vlaams regeerakkoord tussen CVP, SP en VU. Met andere woorden, indien er geen globaal Vlaams regeerakkoord komt, wat onze uitdrukkelijke wens is, dan vallen de zogenaamde besliste maar nog niet volledig uitgevoerde aangelegenheden onder de verantwoordelijkheid van een akkoord tussen de CVP, de SP en de VU. Het betreft hier ondermeer de herstructurering van de administratie, de herstructurering van gedeelten van sommige administraties, de herstructurering van sommige parastatalen maar ook en vooral aangelegenheden waaromtrent nog een politieke beslissing moet worden genomen en die dus zeker nog niet effectief werden uitgevoerd. Ik denk hierbij aan de splitsing van het Nationaal Sportfonds, aan de verdere regionalisering van de instrumenten inzake wetenschappelijk onderzoek met industriële finaliteit. Ik denk ook aan de bevoegdheid omtrent tewerkstellingsprogramma's enz. Al de beslissingen die verder reiken dan de materie die de Vlaamse Executieve thans beheert, moeten dus zeer klaar en duidelijk begrepen worden in een regeerakkoord tussen de CVP, de SP en de VU. Dit, ervan uitgaande, ik herhaal het, dat er geen nieuw globaal regeerakkoord komt. Ik onderstreep eens te meer dat dit onze uitdrukkelijke **betrachting** is. Slechts onder die voorwaarden kan de SP haar goedkeuring geven aan de materies die van het nationale ni-

veau naar het regionale niveau worden overgeheveld. Wij zijn geen politieke naïevelingen die bevoegdheden en middelen willen transfereren van een desgevallende nationale CVP, SP en VU-coalitie naar een regionale CVP-PVV-coalitie. De essentie is en blijft voor ons het beleid mede te bepalen in de mate van onze electorale sterkte, niet meer maar ook niet minder. Ook op het Vlaamse vlak willen wij ons inzetten voor tewerkstelling, milieubescherming, onderwijs, welzijnzorg, cultuur, enzovoort.

Ten slotte nog dit, het akkoord van 7 maart 1988 stelt ook zeer duidelijk, en ik citeer, : „het bestaande delegatiebesluit blijft behouden”. Dit betekent dat bij een proportionele samenstelling – en in geval er geen akkoord komt, noch over het Regeerakkoord als dusdanig, noch over de bevoegdheidsverdeling van de Vlaamse Executieve – de SP drie keuzen uit de bevoegdheidspakketten zal beheren. In die gedelegeerde bevoegdheid zullen de SP-ministers hun volle bevoegdheden en verantwoordelijkheden benutten. Die SP-ministers zullen niet ter beschikking staan om een liberaal regeerakkoord uit te voeren. Zij zijn wel bereid een nieuw akkoord onder alle **parijen** of tussen de CVP, de SP en de VU loyaal en volledig uit te voeren. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, de laatste dagen doen mij steeds meer denken aan het hoofdstuk 1 uit onze Belgische geschiedenis. Ik krijg inderdaad meer en meer de indruk dat ik hier spreek voor een soort Voorlopig Bewind.

De heer H. Schiltz : Daaruit is dan toch België ontstaan. Uit dit „Voorlopig bewind” zou Vlaanderen wel eens kunnen ontstaan.

Mevrouw M. Vogels : U koestert misschien valse hoop. Toen was er wellicht meer cement voor België dan vandaag de dag voor Vlaanderen. Het verschil is dat wij hier voor

een Voorlopig Vlaams Bewind staan, terwijl het in 1830 een gewoon Voorlopig nationaal Bewind was.

Toen wij een aantal weken terug in het investituurdebat het woord voerden, stelden wij duidelijk dat wij niet geloofden in een Vlaamse regering met een andere samenstelling dan de nationale. De **bevoegdheidsconflicten** bij gelijke samenstelling waren reeds ontelbaar de vorige jaren.

Versta mij niet verkeerd, met die stelling legden wij de vinger op de wonde, namelijk dat die bevoegdheidsconflicten een illustratie zijn van het feit dat men hoe langer hoe meer in de netten van zijn eigen structuren verstrikt geraakt, de structuren van het tweeledig federalisme. Hiermee willen wij geenszins pleiten voor het toepassen van communautaire spits-technologische hoogstandjes vanuit machiavellistisch perspectief, zoals wij die vandaag kennen, integendeel. Want de akkoorden die zich nu stilaan beginnen af te tekenen en die misschien niet zullen afgerond worden, zijn een staaltje van een compromis „à la belge” van de platste soort. Verrotte dossiers zoals Voeren en het statuut van Brussel, worden zonder enig probleem gekoppeld aan een diepgaande herstructurering van dit land en die diepgaande herstructurering wordt op haar beurt gekoppeld aan de samenstelling van een Vlaamse regering.

Mijne heren, waar wil u met al die poespas naartoe ?

Mijnheer de Voorzitter, net als alle leden van deze Raad, is u voorstander van de communautarisering van het onderwijs. Ook wij willen dat graag steunen omdat wij meer heil zien in een onderwijs dat georganiseerd wordt dicht bij de bevolking, dat zijn eigen accenten en nuances kan leggen, dat ten goede komt van alle Vlaamse leerlingen en leraars, en dat bijvoorbeeld een meer realistisch systeem van reffectatie kan uitwerken dan nu op nationaal vlak bestaat. Ik moet zeggen dat tijdens al deze onderhandelingspoeplas ik nog met geen woord, door ook maar één eminent lid hierover, heb horen praten.

Wanneer het over de **communautari-**

Vogels

sering van het onderwijs gaat dan wordt er enkel gesproken over het feit dat het gaat om 150 miljard F. méér voor Vlaanderen. Men wil er vooral bij zijn om de belangen van zijn eigen nieuwe Vlaamse zuil te garanderen.

Ik begrijp dan ook totaal niet dat de Volksunie, die zich altijd als een pluralistische partij heeft naarvoren geschoven, dit spelletje wil meespelen, want uiteindelijk draait het daar toch om.

De heer H. Schiltz : Kunt u iets pluralistischer hebben dan een proportioneel samengestelde Executieve ?

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Schiltz, als die Executieve enkel pluralistisch wordt samengesteld om ervoor te zorgen dat iedereen erbij is om de middelen voor zijn eigen Vlaamse onderwijs veilig te stellen, wat is daar dan nog pluralistisch aan ?

In het verleden was alles wat men heeft gecommunautariseerd een vertaling van de Belgische kwalen. Men heeft gewoon de nationale zuilen vertaald in Vlaamse zuilen.

De heer H. Schiltz : Daar is iets van.

Mevrouw M. Vogels : Ik heb zoëven gezegd dat, wanneer men spreekt over de communautarisering van het onderwijs, ik nog maar één zaak heb gehoord met name dat het gaat om 150 miljard F. meer voor ons. Wij willen daar allemaal bij zijn want wij allen willen onze belangen, die dan zagezegd de belangen van de minderheden zijn maar in feite de belangen van de „zakken van de zuil” zijn, veilig stellen. Daar draait het om. Ik begrijp niet goed dat u dat spelletje nog langer meespeelt.

De heer H. Schiltz : Denkt u dat het beter zal zijn wanneer wij er niet bij zijn en het er dan pluralistischer zal aan toegaan ?

Mevrouw M. Vogels : Dat is een vraag van politiek fatsoen. U moet zelf uitmaken of u dat spelletje nog langer kunt meespelen en u het voor uzelf kunt verantwoorden wanneer u zegt voor een doorbreking van de

zuilen te zijn. Dat is evenwel een ontwerp voor een ander debat dat ik niet voor u moet voeren.

De heer H. Schiltz : Het zal dan een regeling van zuilen zijn !

Mevrouw M. Vogels : Ik zou nog willen zeggen dat wij op dit ogenblik werken aan de structuur van ons land. Ik ben de mening toegedaan dat nieuwe structuren meer dan nodig zijn. Ik hoop dat die langer dan enkele jaren zullen meegaan, alhoewel men nooit weet gezien men de wet van 1980 nu al aan het wijzigen is terwijl het ook een wet was die die structuren vastlegde.

Mijnheer de Voorzitter, wij vinden dit alles in elk geval belangrijk genoeg om ons te verzetten tegen het feit dat die herstructurering vandaag de dag besproken wordt aan de hand van bijvoorbeeld een toevallig dwarse burgemeester in Voeren die daarbij zijn dossier op tafel legt. Versta mij niet verkeerd. Ik vind het onaanvaardbaar dat een burgemeester zijn medeburgers tart alleen op basis van het feit dat zij Nederlands praten. Dat is trouwens even schandalig als die Brusselse burgemeester die zijn medeburgers tart alleen op basis van het feit dat zij een andere huidskleur hebben. Er zijn in dit land een aantal verrotte problemen die dringend om een oplossing vragen, maar die geen rol mogen spelen in het uittekenen van de ideale structuur van dit land voor het jaar 2000.

Als wij eerlijk zijn hebben wij voor de toekomst een aantal vragen, zoals welke staatsstructuur de beste is om dit land in de toekomst te besparen van alle communautaire gehaspel, maar ook welke structuren en bevoegdheidsverdelingen wij nodig hebben om een antwoord te bieden op bijvoorbeeld een eengemaakte Europese markt. Dit is geen klus die men klaart tijdens nerveuze en geladen kasteelbesprekingen, maar een taak die de hele Vlaamse en Waalse volksvertegenwoordiging aangaat.

Ik herhaal hier dan ook ons voorstel om hieromtrent in alle sereniteit een bezinning ten gronde te houden en eventueel een studiecentrum een evaluatie te laten maken van de

staats hervorming van 1980 en hieruit voor 1990 besluiten te trekken. Dat kan alleen de burger van het jaar 2000 ten goede komen. Aan al diegenen die mij momenteel vertellen dat dit in de Belgische huidige context niet realistisch is kan ik mededelen, ten eerste, dat het soort compromissen dat men nu maakt een perfecte kopij zijn van de compromissen die ons nu hebben opgezadeld met het probleem Happort, omdat men met dergelijke compromissen alleen nieuwe problemen creëert, en, ten tweede, dat het realisme dat men altijd verkondigt, met name dat dit in de Belgische context niet realistisch is, niet mijn realisme is en een realisme is dat ik dus ook niet wil delen. (**Applaus bij AGALE V**)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, vooreerst dank ik de heer Denys voor het feit dat hij deze interpellatie heeft gehouden omdat ze mij de mogelijkheid biedt een aantal punten toe te lichten en meer zelfs, om bepaalde zaken op punt te stellen, zo niet recht te zetten.

De heer Denys vergist zich van tribune. Dit is een zaak die moet worden besproken in het nationaal Parlement. Ik steun mij daarvoor op de wet van 8 augustus 1980, waarvan artikel 70 stelt : „De Vlaamse Executieve, evenals elk lid ervan, is politiek verantwoordelijk ten aanzien van de Raad.” Zowel de Executieve als ieder lid van de Vlaamse Regering afzonderlijk is politiek verantwoordelijk voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis en artikel 107quater van de Grondwet. Dit wil zeggen dat men alleen voor deze zaken op de tribune van de Vlaamse Raad ter verantwoording kan worden geroepen. Andere vragen zijn dus voor het nationaal Parlement. Bijgevolg kan men bij geen verantwoording vragen voor een zogenaamd akkoord dat vorige week op initiatief van de informateur werd afgesloten.

Deze woorden zijn bij wijze van inleiding, want ik wil de grond van de zaak niet uit de weg gaan en van deze tribune gebruik maken om over een

Geens

aantal zaken ten gronde mijn opinie mede te delen.

Ten eerste, als Voorzitter van de Vlaamse Regering meen ik ter zake de opinie uit te drukken van eenieder – behoudens misschien van mevrouw Vogels – wanneer ik stel dat iedere uitbreiding van bevoegdheden van de Gewesten en de Gemeenschappen een winst is voor de Vlaamse Gemeenschap. Als dit niet juist is, dan heb ik hier al jaren alle mogelijke tussenkomsten verkeerd begrepen. Ik neem aan dat, indien dit het geval was, sommige leden van deze vergadering mij er vroeger zouden op gewezen hebben. Bovendien heb ik dit hier, namens de huidige Vlaamse Regering, met zoveel woorden op 9 februari 1988 gezegd, meer bepaald in de Regeringsverklaring die ik aan de Raad heb voorgelegd en waarvoor ik de meerderheid van de Raad zijn akkoord heeft betuigd.

Ik heb gesteld : „Een diepgaande staatshervorming moet ons grotere mogelijkheden bieden om de voor- aanstaande plaats die Vlaanderen inneemt in België en in Europa te bevestigen en verder te ontwikkelen.”

Verder : „In het perspectief van een doorgedreven Europees federalisme, waarin de verwezenlijking van de eenheidsmarkt in 1992 een belangrijke stap is, moet Vlaanderen zijn autonomie binnen het Belgisch staatsverband tot volle ontplooiing kunnen brengen.

Tevens heb ik zeer duidelijk gezegd dat de nieuwe Vlaamse Regering de Vlaamse autonomie verder zal versterken en uitwerken.

Op de vraag die meer in het bijzonder door de heer Denys werd gesteld, met name wat de Vlaamse Regering zal doen met het akkoord dat op 30 januari 1988 werd afgesloten en waarvoor wij hier in de Vlaamse Raad het vertrouwen hebben gekregen, kan ik duidelijk en bondig zeggen dat dit akkoord onverkort van kracht blijft en dat het ten volle zal worden uitgevoerd. Daarover, collega's, kan geen enkel misverstand bestaan. Ter zake bestaat er trouwens

in hoofde van de Vlaamse Regering geen enkel misverstand. Wij zullen bijgevolg dit akkoord „met alles erop en eraan” – zoals u het hebt gesteld, mijnheer Denys – uitvoeren en wij zullen op een dynamische en kracht- dadige wijze verder besturen.

Bovendien geldt dit akkoord voor de ganse legislatuur. Alleen externe elementen, zoals bijvoorbeeld een ont- binding van de Kamers, kunnen dit akkoord in het gedrang brengen.

Dit is trouwens niet nieuw ; ook het Regeerakkoord van de tweede auto- nome Vlaamse Regering werd voor vier jaar geconcipeerd. Dit werd vroegtijdig onderbroken ingevolge politieke moeilijkheden die leidden tot de verkiezingen van 13 december. Aangezien de Vlaamse Raad in zijn samenstelling afhankelijk is van de nationale verkiezingen, is aan deze tweede autonome Vlaamse Regering en aan haar Regeringsprogramma een einde gekomen.

Thans wens ik even in te gaan op wat de heer Van Miert in dat verband stelde, meer bepaald over de kwestie van het zogenaamde parallelisme in de samenstelling van de nationale Regering enerzijds en de samenstel- ling van de Gewest- en Gemeen- schapsregeringen anderzijds.

Ten eerste, het is volgens mij een normale zaak in een parlementaire democratie dat de meerderheid be- stuurt en dat de oppositie oppositie voert. Dat is de kern van het parlementair systeem. Wanneer wordt ge- steld dat er een parallelisme moet zijn, zie ik daartoe niet onmiddellijk een reden. Ik blijf consequent met wat ik steeds stelde, meer bepaald dat het belangrijke niet is het paral- lellisme in de samenstelling ; het be- langrijke is dat het beleid dat natio- naal wordt gevoerd en het beleid dat vanuit de Vlaamse Regering wordt gevoerd zodanig op elkaar inspelen dat men daarmee in Vlaanderen voortuitgang boekt.

Ik zal dit even toelichten. De eerste en de tweede Vlaamse Regeringen hebben een beleid gevoerd op het vlak van sociaal-economische vernieuwing en in domeinen die nog sterke raakvlakken vertoonden met

de nationale regeringspolitiek. Het beleid kreeg de beste inhoud en sor- teerde het meeste effect als ook het nationaal beleid werd voortgezet. Beide waren als het ware aan elkaar gekoppeld.

Dat heeft niets te maken met paral- lellisme in de samenstelling. Het gaat over parallelisme, of liever onder- steuning, van het beleid op twee ni- veaus in zover dat het Vlaams beleid daardoor wordt versterkt en ver- sterkt.

Ik kan er lang op ingaan maar ieder- een begrijpt voldoende wat ik be- doel. Dat is essentieel. Daarom heeft de eerste Vlaamse Regering goed werk verricht. In deze Regering was ruime overeenstemming over het so- ciaal-economisch beleid in Vlaand- ren. U kent de resultaten. De moei- lijkheden lagen meestal op andere vlakken. In de eerste proportioneel samengestelde Vlaamse Regering werden de beslissingen voor het over- grote gedeelte bij eenparigheid geno- men. De beslissingen waarover geen eenparigheid bestond, lagen niet in deze sfeer. Ze betroffen vaak aandui- dingen van vertegenwoordigingen en andere domeinen, zoals het culture- le. Iedereen die de eerste Vlaamse Regering heeft gevolgd, is daarover voldoende geïnformeerd.

Het belangrijkste is dat het beleid werd voortgezet.

Ik zal zeer formeel zijn, mijnheer De- nys. Er is geen eenzijdige verbreking van het Regeerakkoord.

Trouwens, ik wil enkele rechtzettin- gen doen. U spreekt in uw interpellat- tie over de participatie van de Volks- unie en van de Socialistische Partij aan de Vlaamse Regering voor 18 ok- tober. Dit staat niet in de tekst die door de informateur werd toegelicht en waarover door de vijf partijen een akkoord werd gesloten.

Ik zal duidelijk aangeven wat dit ak- koord omvat en wat precies de bete- kenis ervan is. Er staat uitdrukke- lijk : „Maatregelen zullen worden ge- nomen om op 18 oktober 1988 de socialistische partij en de Volksunie bij de werking van de Executieve te betrekken.” Dat is niet „participatie

Geens

aan de Vlaamse Regering". Er zijn twee verschilpunten. Het gaat om de werking en niet om de samenstelling ; het gaat niet om participatie maar om betrokkenheid bij de werking.

Over de semantiek van „betrokkenheid” hebben we ervaring. In de bijzondere wet komt het woord „betrokkenheid” herhaaldelijk voor. Iedereen weet dat dit niet hetzelfde is als participatie.

Er is geen akkoord om de Vlaamse Regering te wijzigen. Wat u in dat verband zegt, is onjuist. Het akkoord van 7 maart hoef ik niet toe te lichten. Ik geef alleen de consequenties voor de Vlaamse Regering. Ik lees dat een volgende fase van besprekingen op gang zal worden gebracht en dat, indien die is afgerond, het akkoord van 7 maart uitwerking krijgt. Dit is heel iets anders. Bijgevolg moet men nu niet vooruitlopen met conclusies. Op dat stuk moet naar de grootst mogelijke duidelijkheid worden gestreefd.

Laatste punt. Ik heb daarnet al gezegd dat het een vooruitgang zal zijn wanneer de bevoegdheden van Gemeenschappen en Gewesten aanzienlijk worden uitgebreid. Een aantal domeinen liggen zo voor de hand, bij voorbeeld het onderwijs van hoog tot laag met inbegrip van het wetenschappelijk onderzoek, het probleem van het toezicht op de gemeenten, ongeacht of deze taalhomogeen of taalgemengd zijn. Deze zaken moeten worden geregeld door de bijzondere wetgever en niet door de Vlaamse Raad.

Dit betekent ook dat wanneer deze wijziging aan de bijzondere wetten van 1980 tot stand komt, de Vlaamse Regering zich daaraan moet conformeren. De werking van de nationale Regering van de Executieven wordt geregeld door de nationale wetgever, zij het met bijzondere meerderheid. Wij hebben trouwens altijd gesteld dat de organieke wetgeving voor Provincies en Gemeenten een bevoegdheid is van de nationale wetgever. Om deze te wijzigen is er weliswaar geen bijzondere meerderheid vereist,

wat wel het geval is wanneer het gaat over de essentie van het land, het bestuur, hoe en door wie dit wordt uitgeoefend. Dan moet bij bijzondere wet, goedgekeurd door een bijzondere meerderheid, worden beslist. Alle niveaus – nationale Regering en Executieven in het algemeen – dienen zich daaraan te onderwerpen. Het schijnt mij niet onbelangrijk dit te onderstrepen.

Wij zijn nog niet zover dat deze wetswijziging is aangenomen. Bijgevolg herhaal ik dat er geen sprake is van een wijziging in de samenstelling van de Vlaamse Executieve. Een wijziging van de wet moet een belangrijke uitbreiding van de bevoegdheden tot gevolg hebben. Zolang dit niet gebeurd is, is er uiteraard geen reden om de bestaande structuren te wijzigen.

Het normale systeem is immers dat er een meerderheid en een minderheid is. De tweede zowel als de derde Vlaamse Executieve waren op die manier samengesteld. Ik ga niet de historiek schetsen van de samenstelling van de eerste Vlaamse Executieve, hoewel ik ook bij de besprekingen aanwezig was die geleid hebben tot de proportionaliteit. Ik zeg niet aan wie deze moet worden toegeschreven. Hierover hebben wij trouwens reeds alle mogelijke gissingen gehoord.

Ik kan aannemen dat men, uitgaande van twee premisses, namelijk ten eerste dat een belangrijke wijziging in de structuur van het land een zo ruim mogelijke adhesie veronderstelt en, ten tweede, dat men in de **aanvangfase** op die manier moet proberen zoveel mogelijk tegenstellingen weg te werken, kan pleiten voor een proportioneel samengestelde regering. Ik zeg dit zonder welkdanige voorkeur. Ik zeg enkel dat het systeem bestaan heeft en gedurende vier jaar niet onbehoorlijk heeft gewerkt. Ik heb dat trouwens op deze tribune reeds gezegd in het begin van 1986, onmiddellijk nadat een einde was gemaakt aan de vorige proportionele Regering.

Op dat stuk moet men nagaan hoe de politieke partijen in dit land deze kwestie willen regelen. Hierover

dient een gesprek plaats te vinden binnen het nationaal Parlement, dat alleen bevoegd is wat de bijzondere wet betreft. Het is op dit ogenblik alleszins veel te vroeg om daarover definitieve uitspraken te doen, dat spreekt vanzelf.

Inmiddels besturen wij, zoals ik reeds zegde, binnen het raam van het huidige Regeerakkoord met alles wat dat impliceert. Ik zal er op waken, zoals mijn collega's, dat blijk wordt gegeven van dynamiek en ik kan alleen maar hopen dat de Vlaamse Raad ons daarin zal steunen. Ik zou het niet goed vinden wanneer men, in afwachting van wijzigingen die ooit zullen kunnen worden doorgevoerd, vanuit de Vlaamse Raad zou gaan afremmen. Ik zou het nog veel minder kunnen goedkeuren dat de Vlaamse Regering, in afwachting van dergelijke wijzigingen, aan obstructie zou doen en niet de normale weg zou volgen.

Dit debat heeft mij de gelegenheid gegeven als hoofd van de Vlaamse Regering duidelijk te zeggen wat ons standpunt is en hoe wij dat in de eerstvolgende maanden in de Vlaamse Raad zullen waarmaken. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, na de in een aantal opzichten verhelderende uiteenzetting van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve wil ik mij beperken tot vijf opmerkingen.

Ten eerste, het is niet onze bedoeling hier het principiële debat over de „merites” van proportionele en meerderheidsstelsels te gaan voeren, alhoewel dit, mevrouw Vogels, een zeer boeiend onderwerp is. Het zou nuttig zijn mocht men rechtsvergelijkend en politologisch vergelijkend studiemateriaal bijeenbrengen om te merken dat onze thesis over de proportionaliteit niet zo gek is en ter bevordering van het pluralisme zeker geen onverstandige optie is, althans wat een aantal vlakken betreft. Ik zeg niet op alle vlakken.

Ik beperk mij tot de vaststelling dat

Schiltz

de redenen die een ruime meerderheid er in 1981 hebben toe aangezet een proportionele Executieve voor te schrijven, nog in veel grotere mate zouden aanwezig zijn indien het voorgenumen opzet inderdaad gerealiseerd kan worden. De bevoegdheden en de middelen die zullen worden overgeheveld en waarin Vlaanderen autonoom zal worden, zouden een veelvoud zijn van datgene wat in 1980 werd voorzien. Indien het in 1980 voor het toen schaarse pakket aan bevoegdheden en middelen wenselijk was het op gang brengen daarvan met een proportionele Executieve te laten gebeuren, is het nogal evident dat voor het veel ruimere pakket en de grotere middelen die thans voorzien zijn, het op gang brengen vanzelfsprekend met des te meer redenen opnieuw met een proportionele Executieve moet gebeuren. Dat is altijd ons standpunt geweest.

Wij zijn wellicht de enige partij in dit halfroond die deze thesis heeft verdedigd, vóór, tijdens en na de verkiezingen, behalve AGALEV dat overigens nog niet de gelegenheid heeft gehad deze kwestie in de praktijk te ondergaan.

Ten tweede, hebben wij ook gesteld dat in deze fase, en indien er inderdaad een regering tot stand komt die de staatsvorming op haar programma inschrijft, onze eis erin bestaat een proportionele Executieve tot stand te brengen. Wij wensen mee te werken aan de vormgeving van deze Vlaamse Gemeenschap, met méér middelen, méér macht, méér bevoegdheden maar ook met meer verantwoordelijkheden.

Wij wensen daarbij niet afwezig te blijven. Wij wensen dit te doen in samenwerking, en in samenwerking met allen. Daarom hebben wij geen nieuwe meerderheid gevraagd voor de Vlaamse Executieve, maar een proportionele Executieve. Voor ons hoeft de PVV dus echt niet op te stappen, ik zou zeggen : integendeel. Maar men moet van ons toch ook niet vragen dat wij naïevelingen zouden zijn en zeggen : wij gaan in de centrale Regering trachten mede de kastanjes uit het vuur te halen en in-

tussen, naar hartelust, de PVV vanuit de Vlaamse Executieve daartegen oppositie laten voeren op een goedkope manier. Dat zal u wel verstaan na al die jaren ervaring, en na het wisselende Vlaamse gedrag van de PVV te hebben geconstateerd naargelang zij in de minderheid of de meerderheid zit. U zal verstaan dat wij daarbij enkele voorzorgen wensen te nemen en het veld zomaar niet aan u willen vrijlaten. Dit is zonder boosaardigheid gezegd, maar in een grote eenvoud van vele jaren ervaring.

De vraag kan overigens worden gesteld of het erg wijs was van al die liberalen, die nu het Vlaamse vaandel zo hoog opsteken, onmiddellijk na de verkiezingen zo maar te springen op de gelegenheid die geboden werd, zonder zich ook maar in de minste mate de vraag te stellen : is deze overhaasting voor het Vlaamse belang nu wel zo goed ? Is daar het Vlaamse belang het best mee gediend, nog vóór men weet hoe die Constituante zich zou gaan uitwerken ? De liberalen hebben al een lange politieke ervaring. Zij weten dat het niet voldoende is een verklaring van grondwetsherziening goed te keuren om automatisch in het daaropvolgende, Parlement een tweederde-meerderheid te hebben.

In 1970 en in 1980 hebben de liberalen hun medewerking aan de stemming van de grondwetsherziening afhankelijk gemaakt van een keiharde aanwezigheid in de Belgische Regering.

Minister L. Walt Niel : Vanuit de oppositie !

De heer H. Schiltz : Mijnheer Walt Niel, in 1970, vanuit de oppositie – dat is de enige maal dat ik geweten heb dat een liberaal naïf is geweest als het ging om ministerportefeuilles – had de liberale partij vanwege Eerste Minister Eyskens de garantie gekregen dat, na het stemmen van de grondwetsherziening, de regering zou verruimd worden. De liberalen hebben dan tot hun ontsteltenis vastgesteld dat de belofte van een CVP-Eerste Minister niet altijd een fundament is waarop kathedralen kunnen worden gebouwd. Dat is de histori-

sche waarheid. (*Applaus bij de VU*)

Het is de ontsteltenis geweest van de liberalen te zien dat er, na de grondwetsherziening, geen driedelige regering kwam maar een kamerontbinding. Ik ben ook eens met een Kamerontbinding geconfronteerd geworden op een moment dat mij niet gelegen was (*Gelach bij verscheidene leden*). Sta mij dus toe te zeggen dat het voor het Vlaamse belang beter ware geweest indien men na de verkiezingen even had nagedacht hoe die broodnodige grondwetsherziening tot stand kon worden gebracht. En welke de stappen waren die zulks konden bevorderen, afremmen of beletten. De overhaaste vorming van een Vlaamse Executieve was zeker een stap die enkel kon afremmen en beletten.

Dat gebeurd zijnde, zeg ik u heel eerlijk dat, wat voor ons het zwaarst is, het zwaarst moet wegen wat er ook tussen andere partijen moge zijn afgesproken. Omwille van uw overhaasting om toch maar dat stukje Vlaamse macht te krijgen, mag u het ons niet kwalijk nemen dat wij de kans niet wensen te laten schieten om de macht en de middelen van die Regering, waar u zelf deel van uitmaakt, te vermenigvuldigen met een factor van minstens drie. En met formeel respect voor een akkoord dat u hebt afgesloten, moet u van ons aannemen dat dit niet zwaar genoeg weegt tegenover die plicht die wij politiek hebben ervoor trachten te zorgen dat, hoe dan ook, die grondwetsherziening er wordt doorgehaald.

Ten vierde : mijnheer Denys, u hebt verschillende opwerpingen gemaakt. De Voorzitter van de Executieve is zo verstandig geweest niet te zijn ingegaan op uw beschouwingen over het dubbele mandaat, over het consumptiefederalisme, enzovoort. In de repliek heb ik trouwens ook geen tijd om daarop in te gaan. Alleen, u beluisterend met aandacht, schoot mij de definitie te binnen die in de eerste kandidatuur thomistische wijsbeheerte werd gegeven – want u weet dat ik een tijdlang thomistische wijsbeheerte heb gestudeerd – over de Griekse filosofen, de indeling in de scholen, van de school van de sofisten.

Schiltz

De sofisten dat waren de specialisten van de schijnbare logica die erin bestaat van met een mechanisch juiste redenering iets onjuist te bewijzen. Wel, wat u daar over het dubbele mandaat en het consumptiefederalisme hebt gezegd, beantwoordt perfect aan dergelijk mechanisme. Waarom willen wij een grondwetsherziening? Om het consumptiefederalisme af te remmen en om het dubbele mandaat af te schaffen. Dus is het akkoord dat wij met de CVP en de SP daarover hebben afgesloten verre van in tegenspraak met de nagestreefde doeleinden, integendeel. Overigens is dit de enige mogelijkheid om dit doel te bereiken, want u mag uw hoofd breken over alle mogelijke formules, operationeel is op dit ogenblik althans en in de gegeven omstandigheden geen andere dan deze twee derde meerderheid denkbaar. Vijfde

bedenking over de morele verontwaardiging. En ik wil daarover niet goedkoop doen. Het zou inderdaad de moeite zijn af en toe over ethiek en politiek zowel in het Belgisch Parlement als in de Raad van gedachten te wisselen. Maar dan zou ik dit liever met mevrouw Vogels doen, want volgens mij staat zij dichterbij de politieke maagdelijkheid dan de liberalen. Want, mijnheer Denys, u kan mij werkelijk de indruk niet ontnemen dat de morele verontwaardiging van de liberalen eigenlijk alleen maar gebruikt wordt in de hoop dat dit een manoeuvre kan omringen waardoor de liberalen zelf in de centrale Regering zouden geraken, desnoods met de gehate socialisten, want een klassieke tripartite zou u ook niet afwijzen als u daarmee in de centrale en Vlaamse Regering kunt blijven. Bekken dat toch. Laten wij die morele verontwaardiging reduceren tot haar juiste proportie. Het is niet boosaardig bedoeld, maar deze morele „envoléé” deed mij denken aan wat ik heb meegemaakt in een Londens theater waar ik een overjaarse actrice met een nogal twijfelachtige reputatie de rol van Ophelia zag spelen. Die rol zou mevrouw Vogels eerder toekomen. **(Verontwaardiging van mevrouw Neyts)**. U moet mij niet verkeerd begrijpen, mevrouw Neyts.

Ik zou het niet wagen mevrouw Vogels te vergelijken met een overjaarse actrice van twijfelachtige reputatie. Mevrouw Vogels en ik-nemen vaak samen de trein Antwerpen-Brussel zodat wij weten hoe wij mekaar kunnen waarderen. Het beeld van deze overjaarse actrice is toepasselijk op de houding die de liberale fractie ten deze hier aanneemt. De Voorzitter van de Executieve zal zich allicht niet graag een Hamlet-rol toebedeeld zien. Dat is ook niet zijn klassieke rol. Maar alle gekheid terzijde geschoven, willen wij duidelijk zeggen dat er geen sprake van kan zijn dat de Volksunie haar verantwoordelijkheid neemt voor een moeilijke operatie die de grondwetsherziening hoe dan ook is, zonder dat zij de zekerheid heeft dat de Executieve een proportionele Executieve zal zijn. Dit weze zeer duidelijk en ondubbelzinnig gezegd. Wij hebben er geen ultimatum of voorafgaandelijk ke voorwaarde van gemaakt, maar dat moet het resultaat zijn van de inspanningen die wij mede leveren en van de verantwoordelijkheid die wij mede opnemen.

Dit is geen oratorische truc, maar het is onze oprechte wens dat de uitwerking van deze gevoelig – al is ze nog niet verworven – versterkte Vlaamse autonomie die ons eindelijk in staat zal stellen op het echte niveau waar het moet gebeuren met serieuze middelen en serieuze bevoegdheden, de uitdagingen van de toekomst samen op te nemen. Wij hopen dat de PW daaraan wil meewerken. Wij hopen daar zelf te kunnen aan meewerken. Mocht u dit klein stukje Vlaamse macht dat u hebt verworven, exclusief voor u willen houden, en mocht uw hebzucht u beletten uw medewerking te verlenen, dan moet u het ons niet kwalijk nemen dat wij het desnoods ook zonder de PW doen. **(Applaus bij de Volksunie, bij de SP en op sommige banken van de CVP)**

De Voorzitter : De heer Van Miert heeft het woord.

De heer K. Van Miert (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wens zeer kort nog enkele bedenkingen te maken.

Ten eerste, aansluitend bij het laatste

punt van de heer Schiltz wil ik het volgende zeggen. Ofwel zal men erin slagen in de nabije toekomst een aantal zaken af te maken... (Hevige **twistgesprekken tussen de heren Brill en Valkeniers. De Voorzitter maant tot stilte**)

De heer J. Van Elewyck : (wijzend op de heer Brill) Is dit een lid van de Vlaamse Raad ?

De heer K. Van Miert : Zoals gezegd, mijnheer Valkeniers, wil ik aansluiten bij wat de heer Schiltz op het einde van zijn repliek heeft gezegd, met name dat wij thans voor de keuze staan en in de mogelijkheid zijn om datgene wat in 1980 niet kon worden afgemaakt de komende maanden en jaren wel te doen. Dit zal veel tijd, energie en inspanningen vragen, maar het zal ook veel, veel diepgaander en ingrijpender zijn dan wat in 1980 is gebeurd. Ofwel poogt men zich in dit perspectief in te schrijven en accepteert men – zoals wij dit dienen te aanvaarden en het is ook niet onze eerste keuze – dat men moet trachten het samen te doen wat de bevoegdheden en middelen betreft die bijkomend zullen worden overgeheveld.

Wij wensen ons bij dit principe aan te sluiten, maar dan ook uitdrukkelijk in de geest die het akkoord van 7 maart 1988 voorziet, met name dat men zoveel mogelijk en in de regel bij consensus zal trachten het nieuwe dat erbij komt, samen met het oude, gestalte te geven op basis van de inbreng van iedereen. Daarom gaat het. Dit is de politieke en positieve ingesteldheid die wij ten aanzien van deze zaak hebben.

Ten tweede, wanneer deze logica niet wordt gevolgd en wanneer eerder een negatieve instelling hier tegenover wordt aangenomen, moet het klaar en duidelijk zijn – en ik neem aan dat zulks ook voor de VU geldt – dat, daar waar een nieuw of bijkomend akkoord dient te worden afgesloten nieuwe bevoegdheden worden overgeheveld of middelen en mogelijkheden die er vandaag nog niet zijn – het om een open akkoord gaat dat tot de laatste letter en komma moet worden nageleefd en even loyaal moet worden uitgevoerd.

Van Miert

Ik ben er niet zeker van of zulks de werking van de Executieve zal bevorderen. Ik geef maar één voorbeeld : het mediabeleid. Iedereen weet dat, wat de reclamebevoegdheid betreft, dit nog altijd een nationale aangelegenheid is. Ik kan u zeggen dat degenen die hierover vandaag praten in principe akkoord zijn om ook deze bevoegdheid naar de Gewesten en de Gemeenschappen over te hevelen. Maar dan is het niet om ons een mediabeleid te laten opdringen dat ons niet zint. Dan moet er ook over dit aspect een afzonderlijk akkoord worden afgesloten. Dat is klaar en duidelijk.

De heer E. Van Rompuy : Dat zullen wij nog zien !

De heer K. Van Miert : Mijnheer Van Rompuy, zo staat het in de tekst van 7 maart laatstleden. Inderdaad, over materies waarvoor de Vlaamse Regering vandaag nog niet bevoegd is, dient een afzonderlijk akkoord te worden afgesloten. Zo staat het zwart op wit in het voormelde akkoord van 7 maart.

Aangezien de reclamebevoegdheid nationaal is, ik denk dat niemand dat betwist, en men desgevallend akkoord gaat deze bevoegdheid over te hevelen, impliceert dit dat daarover een nieuw akkoord wordt gesloten, liefst met vier maar als dit door de weerbarstigheid van één partner niet mogelijk is, dan valt dit onder een afzonderlijk akkoord van CVP, SP en VU.

De heer F. Vermeiren : Het zou goed zijn mocht iedereen dezelfde taal spreken als u.

De heer K. Van Miert : Dat is de correcte en loyale interpretatie van de zaak.

Ik kom aan een laatste bedenking. De laatste zin van het akkoord van 7 maart spreekt inderdaad, Mijnheer Geens, over „maatregelen zullen worden genomen om tot 18 oktober 1988 de SP en de Volksunie bij de werking van de Executieve te betrekken.” Dat betekent wel degelijk dat dit reëel en substantieel is zoals ook over andere zaken nog verder zal moeten worden gepraat. Ik citeer een

andere zin uit het akkoord, wanneer men het heeft over nieuwe over te dragen bevoegdheden : „Hierover zullen afspraken worden gemaakt tijdens de preliminaire gesprekken waarmee men bezig is.” Dus ook de betrokkenheid moet verder worden ingevuld, maar als woorden en overeenkomsten zin hebben dan betekent dit dat dit reëel en substantieel dient te zijn.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Indiening van een motie

De Voorzitter : Door Mevrouw Neyts werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt : „De Raad, gehoord de interpellatie van de heer Denys, gehoord het antwoord van de Minister, gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

WERKGROEP BRUSSEL

Verlenging van mandaat

De Voorzitter : Dames en heren, als datum waarop het mandaat van de leden van de Werkgroep Brussel ten einde loopt, stelt het Bureau 31 december 1988 voor.

Is de Raad het daarmee eens ? **(Ja)**

Dan is aldus besloten.

BELGISCHE RADIO EN TELEVISIE, NEDERLANDSE UITZENDINGEN

Benoeming van de leden van de Raad van Beheer

De Voorzitter : Aan de orde is de benoeming van de op grond van een evenredige vertegenwoordiging door

de fracties voorgedragen leden van de Raad van Beheer van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen.

De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd in de zaal rondgedeeld.

Vraagt iemand daaromtrent het woord ? **(Nee)**

Er zijn geen andere voorstellen.

Aangezien het aantal door de fracties voorgedragen kandidaten het aantal toe te wijzen mandaten niet overtreft, verklaart de Voorzitter respectievelijk benoemd tot effectieve leden en tot plaatsvervangende leden van de Raad van Beheer van de BRT :

de heer Andreas Smout met als le plaatsvervanger de heer Jan De Groof en als 2e plaatsvervanger de heer Paul Cooreman,

de heer Franciscus Janssens met als le plaatsvervanger de heer Leo Pauwels en als 2e plaatsvervanger de heer Luc Delanghe,

de heer Johan Fleerackers met als le plaatsvervanger de heer Marcel Benoit en als 2e plaatsvervanger de heer Theo Schuurmans,

de heer Mathijs Winters met als le plaatsvervanger de heer Daniël Lambrecht en als 2e plaatsvervanger mevrouw Vera Van der Borgh,

de heer Petrus Thys met als le plaatsvervanger mevrouw Cecilia Catteeuw en als 2e plaatsvervanger mevrouw Juliette Sioen,

mevrouw Carla Galle met als le plaatsvervanger de heer Guido Peeters en als 2e plaatsvervanger de heer Mario Verstraete,

mevrouw Elsa Witte met als le plaatsvervanger mevrouw Linda Blomme en als 2e plaatsvervanger mevrouw Maria Vanhaegendoren,

de heer Peter Steenhaut met als le plaatsvervanger mevrouw Linda Blomme en als 2e plaatsvervanger mevrouw Maria Vanhaegendoren,

de heer Joseph Van Roy met als le plaatsvervanger de heer Guido Peeters en als 2e plaatsvervanger de heer Mario Verstraete,

Voorzitter

de heer Gerhard Versnick met als le plaatsvervanger de heer Guy Serraes en als 2e plaatsvervanger de heer Julius Hannes,

de heer Willy Bultereys met als le plaatsvervanger de heer Guy Vanhengel en als 2e plaatsvervanger de heer Raphaël Demets,

de heer Antoon Vanoverstraeten met als le plaatsvervanger de heer Paul Martens en als 2e plaatsvervanger mevrouw Hilda Uytterhoeven.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer R. Blanpain c.s. betreffende het voeren van een anti-rookcampagne naar aanleiding van de „Dag zonder tabak” van de Wereldgezondheidsorganisatie - 82 (BZ 1988) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heer R. Blanpain c.s. betreffende het voeren van een anti-rookcampagne naar aanleiding van de „Dag zonder tabak” van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
109 leden hebben ja geantwoord ;
7 leden hebben neen geantwoord ;
4 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Anciaux V.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Bascour J.
Beckers A.

Berben P.
Blanpain R.
Bockstal E.
Bosmans Félicien
Bosmans Jos
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Bril L.
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Chabert J.
Coens D.
Cooreman E.
Cortois W.
Coveliers H.
Cuyvers J.
Daems R.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Groot E.
De Loor H.
De Meester-De Meyer W.
De Meyer M. (mevr.)
De Roo J.
De Seranno J.
Desseyn J.
Deswaene R.
Detiège L. (mevr.)
Devolder J.
Dewael P.
Dhoore L.
Dupré Jozef
Duroi-Vanhelmont A.
Garcia R.
Geens G.
Gesquière M.
Geysels J.
Gryp E.
Hermans P.
Janzegers G.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Kestelijn-Sierens M.
Knuts H.
Lauwers H.
Laverge J.
Lefebver O. (mevr.)
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Mahieu M.
Matthys P.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Olivier M.
Op 't Eynde A.
Pede J.

Peeters W.
Pillaert J.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Smet M. (mevr.)
Sprockeels G.
Swaelen F.
Taelman W.
Timmermans J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Vandebosch E.
Van den Brande L.
Van den Broeck Octaaf
Vandermarliere J.
Van der Sande J.
Van Durme W.
Van Eetvelt J.
Van Elewyck J.
Vangansbeke P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Miert K.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuize R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey Hugo
Van Rompy E.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vreven A.
Waltniel L.
Weckx H.

NEEN hebben geantwoord :

Bosmans Jozef
Denys A.
Flamant E.
Laridon A.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Vandersmissen E.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Beysen E.
Desutter M.
Nelis-Van Liedekerke L.
Neyts-Uyttebroeck A.M.

Dientengevolge neemt de Raad het

Voorzitter

voorstel van resolutie aan . De resolutie zal aan De Vlaamse Executieve worden overgemaakt.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Onderwijs en Brusselse Aangelegenheden, over de invoering van de hervormingsplannen voor het kunstonderwijs.

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Maes tot de heer Weckx, Gemeenschapsminister van Onderwijs en Brusselse Aangelegenheden, over de invoering van de hervormingsplannen voor het kunstonderwijs.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, wij interpelleren vandaag de Gemeenschapsminister van Onderwijs over het kunstonderwijs in het bewustzijn dat het kunstonderwijs in sommige steden en gemeenten zelfs ouder is dan de Belgische Staat zelf. Als wij zien hoeveel energie het kost om van deze Belgische Staat iets te maken dat aangepast is aan deze tijd, dan krijgen wij misschien een idee van de zorg en de eerbied die nodig zijn om van het kunstonderwijs iets te maken.

In de loop der jaren hebben wij een stijgend succes meegemaakt van het kunstonderwijs, hoewel herhaaldelijk maatregelen werden getroffen die niet direct het kunstonderwijs gunstig gezind waren. Ik herinner inzonderheid aan de remwet van 1973, aan de beperking van de urenuitbreiding in 1976, aan de urenblokkering van 1982. Mag ik ook speciaal herinneren aan de desastreuze decumulatieregeling. Wij hebben de kunstenaars de keuze gelaten om ofwel op te houden met kunst te bedrijven en les te geven, ofwel het omgekeerde. Hierdoor hebben wij aan de leerlingen

aan onze academies die unieke ontmoeting onttrokken van praktijkmensen die tegelijkertijd leraar en kunstenaar zijn. Toch is, door het ontzettend succes van ons kunstonderwijs, gepaard met de invoering van deze maatregelen, een vraag ontstaan naar een regeling ter zake. Inderdaad, men had overal te kampen met enorme wachtlijsten. In een tijd waar individuele ontplooiing en creativiteit meer en meer van doorslaggevend belang zijn, past het niet dat wij ons kunstonderwijs zouden fnuiken. Vandaar dat een bezuinigingsoperatie met argwaan wordt bekeken indien zij „hervorming” heet.

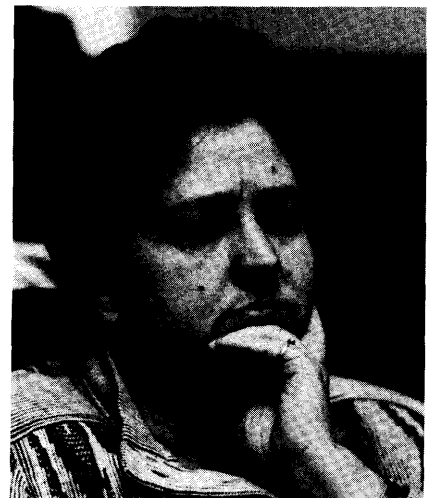
Het stijgend succes van het kunstonderwijs heeft natuurlijk een ferme deuk gekregen door het invoeren van het inschrijvingsgeld. Wij moeten ons toch afvragen waar we naartoe gaan : het inschrijvingsgeld brengt misschien 56 miljoen F. op en daarvoor stellen wij heel het voortbestaan van ons kunstonderwijs in Brussel op het spel. In de Commissie voor Buitenlandse Zaken hoorde ik, op het moment dat over de Golfkwestie werd gediscussieerd, iemand zeggen : „La gloire du pays pour 50 millions !” Wij geven hier ons kunstonderwijs, in Brussel maar ook in de rest van het land, de doodsteek voor 56 miljoen. Is dat werkelijk de moeite waard ? Het kunstonderwijs in Brussel verliest immers 621 leerlingen, zijnde 18,63 procent, enerzijds ten gevolge van het inschrijvingsgeld en anderzijds – maar dit is gelijktijdig en dus moeilijk te controleren – door het invoeren van de nieuwe structuur.

Naast al deze problemen is een bijkomende handicap ontstaan, zijnde de dreigende invoering, plots, van een slecht voorbereide en door gebrekkige inspraak voorafgegane, nieuwe structuur. Gelukkig werd ons op het einde van het parlementair jaar de verzekering gegeven dat met de veralgemening van de maatregel zou worden gewacht, dat enkel in de pilotscholen op die wijze zou worden gewerkt en dat achteraf een grondige evaluatie zou worden gemaakt. Vandaar dat wij in verband met deze zaak op de tribune komen, want weer bestaat het gevaar van een veralgemeende invoering die in deze sector

zeer slecht zou worden onthaald. Weer bestaat het gevaar van een evaluatie die, gezien de samenstelling van het evaluatieteam, niet al te objectief zou kunnen zijn.

Mijnheer de Minister, inmiddels is er ook een groter inzicht gegroeid in verband met de pedagogische bezwaren tegen de voorgenomen hervorming die reeds in een aantal pilotscholen werd doorgevoerd. Men gaat zelfs zover te zeggen dat de Minister een ontmoedigingsbeleid heeft gevoerd en wil voeren, ten einde de wachtlijsten in onze academies tot nul te herleiden.

Ik zal mij op deze tribune niet meer bezighouden met de nochtans bijzonder interessante vergelijking tussen de oude en de nieuwe structuur en de vragen die daarbij rijzen. Gelukkig hebben wij gisteren in de Commissie – ik ben u daar dankbaar voor, mijnheer de Minister –, op een moment dat wij daar meer tijd voor hadden en wat ruimer aandacht aan elkaars woorden konden besteden, de gelegenheid gehad om over dit aspect uitvoerig van gedachten te wisselen.

Iedereen erkent het belang van het kunstonderwijs in het geheel van het cultureel leven, wat volgens mevrouw A. Leysen (CVP) dan ook een verlaging van de toegangsdrempel noodzaakt

Maes

Wel wens ik nog een paar belangrijke punten van kritiek te benadrukken.

Een groot punt van kritiek is de verzwarening van het urenpakket in de middelbare graad. Sommige cursisten vrezden daardoor te worden overbelast en haken voortijdig af. Dit is ook het geval voor goede leerlingen met veel talent.

Ook de kritiek in verband met de afdeling woord blijft levensgroot overeind. In het voorlopig evaluatierapport dat wij in Sint-Niklaas van de heer Truys mochten ontvangen, wordt dit ook onderstreept. Het heeft geen zin welsprekendheid te oefenen in een klas met twee leerlingen. Het heeft ook geen zin welsprekendheid te oefenen met leerlingen van veertien jaar wanneer men hen anderzijds de kans ontnemt om voordien gedurende enkele jaren voordracht te leren. Ik wil hier niet uitvoerig ingaan op wat daarover gisteren in de Commissie werd gezegd maar ik reken erop dat de Minister hieraan op grondige wijze zal remediëren.

Verder is er kritiek op de moeizame wijze waarop men ons dansonderwijs op een eigentijds niveau wil trillen. Dit heeft nog niet geleid tot een goede oplossing.

Zoals bij elke onderwijshervorming is de mate waarin deze wordt gedragen door de leraars van fundamenteel belang. Ook hier blijkt de vorming van de leraars de achillespees te zijn voor heel wat disciplines waaronder de algemene muzikale vorming in het muziekonderwijs en „woord en muziek” in het woordonderwijs. Zij geraken niet van de grond zolang de conservatoria niet worden betrokken bij het totstandkomen van nieuwe leerprogramma's en nieuwe pedagogische gedachten geen kans krijgen. Ook de infrastructuur blijft een probleem want het slagen van de hervorming zal in vele gevallen afhangen van de bereikbaarheid en van de beschikbaarheid van de infrastructuur. De sociale aspecten blijven grote vragen oproepen, Hoe moet men leraars motiveren die niet zeker zijn dat zij later zullen kunnen blijven lesgeven ?

Op het ogenblik kunnen in de pilootscholen vastbenoemden alleen tijdelijk worden opgevangen. Dit heeft een negatieve motivering tot gevolg.

De hervorming van het kunstonderwijs die thans in de pilootscholen wordt getest, steunt op een bepaalde visie die door sommige pedagogen uit ons kunstonderwijs met beperkt leerplan niet kan worden onderschreven. Zij zijn er voorstander van dat men de leerlingen zelf, volgens hun mogelijkheden en hun interesse, een lesplan moet laten samenstellen rond een bepaald hoofdvak. De leraar is in die visie iemand die ruimte schept binnen de pedagogische relatie, iemand die aanmoedigt omdat hij zelf gemotiveerd is, die de talenten ontdekt en hun ontplooiing stimuleert.

Daartegenover staat een meer bureaucratische visie. Ik heb hier een citaat genoteerd uit een inleiding van één van de promotoren van de hervorming. Zij luidt als volgt : „De bevestiging van het kunstonderwijs in het onderwijs heeft een aantal consequenties wat betreft graden, structuren, studierichtingen, studiepakketten, die opgevolgd moeten worden.” – de nadruk wordt gelegd op „moeten” – Ik citeer verder : „Een vrijblijvende opleiding die bij wijze van voorbeeld enkel gesteund zou zijn op hetgeen de leerling vraagt, behoort niet tot het onderwijs.”

Dit is een zeer krasse uitspraak en u begrijpt dat de beide visies hier diametraal tegenover mekaar staan en dat er ook nog heel wat discussie zal nodig zijn om de mensen in het kunstonderwijs die een meer artistieke opvatting te overtuigen.

De vermindering van de individuele lestijd blijft kritiek wekken. U zult aanvoeren dat dit werd gedaan uit bezuinigingsoverwegingen. Dat was echter niet het oogmerk van de hervormers. Het verplicht lespakketten volgen blijft kritiek wekken. Op dit ogenblik stellen we vast dat zelfs in de pilootscholen een aantal leerlingen worden toegelaten die niet al de verplichte pakketten volgen, wat bij de evaluatie de vraag doet rijzen wat er gaat gebeuren als ze toch verplicht worden. Zullen die leerlingen dan afhaken of zullen ze blijven ? Op ter-

mijn dreigt er urenverlies en weddeverlies voor leraren en dreigen er reffectaties in de toekomst. Wij kennen beiden voldoende het onderwijs om te weten wat voor problematische woorden ik hier in het halffrond slinger. Is deze vrees gegrond ? Ik dacht van wel, want dit blijkt uit de daling van het aantal leerlingen. Op dit ogenblik is er in de pilootscholen nog een stijgende prestatie waar te nemen, want het aantal cursisten stijgt ten gevolge van het systeem. Wat echter van belang is voor de toekomst, is de daling van het aantal leerlingen die moet worden geschat, zelfs in de pilootscholen die toch goed voorbereid waren op de hervorming, op vijf procent. Het is moeilijk op uit te maken of die daling op rekening is te schrijven van het inschrijvingsgeld of van de hervorming, maar de daling is een feit. Het blijkt dan dat er ook in de selectie van de leerlingen die men beoogt, iets fout loopt, aangezien talentrijke leerlingen evenzeer als leerlingen met minder talent onder de afhakers te vinden zijn. De wachtlijsten zijn nu opgeslorpt wat tot een tijdelijke opvang van veel meer mensen heeft geleid, maar eens die wachtlijsten helemaal opgeslorpt en de daling verder gaande, moeten wij ons vragen stellen over de toekomst van ons kunstonderwijs in het algemeen. De toestand is dramatisch in Brussel met een daling van 18 à 20 procent. Daar is men op een paar jaar tijd volkomen aan het einde van enig Nederlandstalig muziekonderwijs in de Hoofdstad. Met een daling tussen 5 en 10 procent voor ons hele kunstonderwijs in Vlaanderen; gaan wij op termijn ook de weg op van het veroordelen van de toekomst van dat onderwijs zelf.

Men verwijt de hervormers gebrek aan verbeelding. Men verwijt ze ook bureaucratisering en men zegt dat de administrators de kunstenaars zullen vervangen in ons onderwijs. Men vreest voor een culturele holocaust. De pedagogie in het kunstonderwijs is zonder waarde als de leraar zijn vak niet kent. Dat is nu eenmaal inherent aan dit onderwijs. Vandaar de nefaste invloed van de decumulatieregeling. Kunstonderwijs is op dit ogenblik bloeiend en het is de meest bloeiende vorm van de facto pluralis-

Maes

tisch onderwijs die wij kennen, maar met de specificiteit van dat kunstonderwijs werd in de hervorming veel te weinig rekening gehouden. Deze keuze van de vaste pakketten tegenover de keuze à la carte bevalt natuurlijk meer aan de bureaucraat dan aan de homo ludens die toch altijd zijn toevlucht heeft kunnen zoeken in dat kunstonderwijs. Kinderen kunnen die te zware pakketten niet aan; ze moeten die studies combineren met hun dagonderwijs en eventueel nog met jeugdbeweging, vrijetijdsbesteding, hobby's, sport enzovoort, want al deze terreinen zijn aantrekkelijk voor de jongeren. Er blijft dan bovendien minder tijd voor zelfstudie terwijl meer tijd in de academie moet worden gesleten. Daardoor worden de besten vaak het eerst ontmoedigd. Vandaar het belang dat wij dit onderwijs hervormen met de grootste zorg. Mag ik ook wijzen op de bredere culturele impact van die hervorming? Indien wij ons kunstonderwijs afbreken, dan breken wij het steunvlak af van het hele lokale culturele leven, waaronder ook de fanfares en het amateurtoneel. Voordracht en dictie, die in het dagonderwijs zo schromelijk worden verwaarloosd zijn enkel nog vaak te vinden in onze academies, die de voedingsbodem leveren voor toneelgezelschappen, culturele verenigingen, enzovoort.

Er worden daar niet enkel amateurbeoefenaars gevormd, maar ook een breed publiek, want veel mensen nemen rond een academie aan culturele activiteiten deel.

Bijgevolg wijzen wij de bezuinigingsplannen, onder het mom van herstructurering, af. Mijnheer de Minister, indien er iets moet worden gewijzigd, laat het dan met mate en in overleg gebeuren, neem er ook de tijd voor en evalueer zeer grondig. Trouwens daarover gaan de vragen die ik u vandaag wil stellen.

Mijnheer de Minister, u, die met deze nieuwe opdracht werd belast, weet zeer goed hoe dramatisch de situatie in Brussel is. U weet ook hoe moeilijk het in de rest van het land is en ook hoe pijnlijk, tot in de pilootscholen

zelf, waar die discussies over de hervorming vaak worden gevoerd.

Het is misschien goed dat wij van de gelegenheid kunnen gebruik maken om het emotionele klimaat, dat rond die hervorming werd geschapen, in uw Kabinet toch een beetje te verlichten en ervoor te zorgen dat het gesprek opnieuw wat zakelijker en met meer luisterbereidheid, aan beide kanten, zou kunnen worden gevoerd. Vandaar dat ik u, vol hoop, volgende vragen wens te stellen.

Heeft u op dit ogenblik reeds bepaalde bevindingen uit de voorlopige evaluaties van wat in de pilootscholen gebeurt? Gaat u ermee akkoord om de proeftijd in de pilootscholen te verlengen, om een ernstige evaluatie van de hervormingsvoorstellen mogelijk te maken, alvorens een eventuele herstructurering van het kunstonderwijs door te voeren?

Bent u bereid de invoeringsdatum van die veralgemening, met of zonder bijsturing, op te schuiven naar de toekomst? Op welke wijze zal het overleg met de betrokkenen uit de hele sector worden uitgebouwd? Op welke wijze meent u de dramatische situatie voor de Vlaamse scholen voor kunstonderwijs in Brussel te doen keren? Naar onze mening zijn aangepaste normen dringend noodzakelijk, want hier gaat vooral ons muziekonderwijs tenonder aan de dodelijke concurrentie met het Franstalig onderwijs, dat gratis wordt aangeboden. (*Applaus bij de VU en de SP*)

De Voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het gezegde „onbekend is onbemind” geldt ook hier.

Een gebrek aan informatie heeft ongetwijfeld heel wat misverstanden teweeggebracht over de doelstellingen en de draagwijdte van de nieuwe structuur in het kunstonderwijs. Daarom was ik verheugd tijdens de commissievergadering, van u, mijnheer de Minister, te mogen horen dat u effectief werk zou maken van de

reeds lang beloofde informatiebrochure. Ik meen dan ook verstaan te hebben dat u uitgebreide informatieavonden zou geven, verdeeld over de verschillende Provincies. Het is hoog tijd dat er wat mist bij deze hervorming zou worden opgeklaard door exacte informatie te verstrekken.

Mevrouw Maes heeft reeds gezegd dat, opdat de onderwijsvernieuwing tot goede resultaten zou leiden, deze door de leraars zou moeten worden gedragen. Ik zou daaraan nog iets willen toevoegen, met name dat zij niet enkel moet worden gedragen door de leraars, maar door alle participanten aan het onderwijs.

Ik doe een suggestie om bij de ruime consultatie die zal worden gehouden zeker te denken aan vertegenwoordigers van de gemeenten-inrichtende machten. Voor zover ik weet zijn meer dan 70 procent van de initiatiefnemers voor kunstonderwijs gemeenten. Het ware wellicht interessant het evaluatieteam uit te breiden met vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van de vakbonden.

Ik heb ook veel aandacht voor de begeleiding van de leerkrachten, waarover mevrouw Maes ook heeft gesproken. In de Commissie heb ik heel duidelijk de drie opdrachten van het pedagogisch team vermeld. Dat omvatte ook de bijscholing en herscholing van leerkrachten. Volgens mij is daar nog veel werk te doen.

Men wil wat tijd nemen voor de consultatie en ook voor het doorvoeren van de nieuwe structuur in het kunstonderwijs. Wij weten dat dit is uitgesteld tot 1989. Dat maakt het mogelijk bij te sturen. Wij hebben vernomen dat u de intentie hebt dat te doen.

Wij hopen dat er volgend schooljaar enkele wijzigingen gebeuren. De tijd die overblijft is voldoende ruim om de misschien wat voorbarige kritiek die nu op de hervorming wordt geuit naar waarde te schatten. Wij hopen ook dat de evaluatie zou gebeuren met alle betrokken partijen.

Dan is er het aspect vergoeding van de kosten. Iedereen erkent het belang van het kunstonderwijs in het

Leysen

geheel van ons cultureel leven, van de cultuurbeoefening en de cultuurbeleving van ons Vlaams volk. De toegangsdrempel moet bijgevolg zo laag mogelijk worden gehouden. Daarom vraag ik mij af of het toch niet aangewezen is hier en daar aanpassingen te doen aan deze vergoeding van de kosten. Zo denk ik aan mogelijke vrijstellingen of aan het probleem van deelname van mensen in verschillende academies.

Mijnheer de Minister, wij hebben gehoord dat u bereid was om een globale consultatie te houden en daarvoor zijn wij u dankbaar. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat het kunstonderwijs de goede richting zal uitgaan. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Laridon.

De heer A. Laridon (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de twee vorige sprekers, maar toch maak ik hier en daar wat bedenkingen.

Een eerste bedenking gaat over de procedure en de timing. Wij stellen vast dat de herstructureringsplannen nog steeds heel wat beroering verwekken en dat de spanningen blijven bestaan.

Als Voorzitter van de Commissie voor Onderwijs en Vorming dring ik er op aan dat alles in het werk wordt gesteld om terug rust te brengen in het kunstonderwijs en meer bepaald het kunstonderwijs met beperkt leerplan. Was de herstructurering, zoals door uw voorganger werd bepaald, ingevoerd op 1 september 1987 dan zou het kunstonderwijs voor de grootste verwarring zijn geplaagd.

Wat betreft de procedure pleit ik voor een wens die ook door de Rondetafelconferentie van het muziekonderwijs werd naar voor gebracht, namelijk dat de herstructurering en de rationalisatie en de programmatie gelijktijdig zouden verlopen. Het advies van de Rondetafelconferentie was inderdaad het volgende : geen herstructureringsplan zonder rationalisatie en programmatie. Ik meen dat

daar heel wat inzit. De vrees is immers niet ongegrond dat, wanneer men nu in het muziekonderwijs en in het kunstonderwijs met beperkt leerplan in het algemeen bepaalde wijzigingen zou realiseren ter uitvoering van de herstructurering van het muziekonderwijs, men over één of twee jaar terug een hele reeks wijzigingen zal moeten aanbrengen wanneer het rationalisatie- en programmatieplan zal worden gerealiseerd. Wil u eens ernstig in overweging nemen, mijnheer de Minister, of een gelijktijdige procedure niet de beste is ?

Wij mogen er toch van overtuigd zijn dat wij de timing mogen vergeten die in de speciale commissie eind juli 1987 werd overeengekomen en waar uw voorganger, Minister Kelchtermans het volgende plan voorstelde : evaluatie op 1 januari 1988, conclusies op 1 maart 1988 en de integrale uitvoering van de herstructurering op 1 september 1988. Is het juist dat deze hele operatie voor een jaar werd uitgesteld en niet zal uitgevoerd vóór 1 september 1989 ?

Ik wil nog enkele woorden zeggen over de inschrijvingsgelden. Ik ben geschokken toen ik het antwoord kreeg op mijn vraag van 30 oktober 1987 waarin ik naar de reperussies vroeg wat het aantal leerlingen betreft in de Brusselse Vlaamse muziekacademies. De cijfers die mij werden medegedeeld zijn werkelijk catastrofaal. Ik hoop samen met mijn collega's die voor mij het woord hebben gevoerd, dat u, mijnheer de Minister, al het mogelijke zal doen om aan deze discriminerende toestand in vergelijking met de Franstalige muziekacademies in Brussel een einde te maken zodat de teloorgang van het Vlaams muziekonderwijs zich niet zal doorzetten.

Ik zou nog een aantal opmerkingen willen maken wat de inhoudelijke aspecten betreft. Het gaat om kritieken die leven in de kringen van het muziekonderwijs. Heel wat van deze mensen vinden het spijtig dat in Vlaanderen het onderwijs niet aanvangt op zes jaar. Ik wijs erop dat in het Franstalige landsdeel de leerlingen gesubsidieerd worden vanaf zes jaar, terwijl dat in Vlaanderen pas

vanaf acht jaar gebeurt. Mensen uit het pedagogisch milieu van het muziekonderwijs vinden het spijtig dat de initiatiecurssussen voor leerlingen van zes en zeven jaar in ons muziekonderwijs onbestaande zijn, alhoewel ze klaarblijkelijk in het Franstalig gedeelte wel bestaan.

Een volgende gegronde kritiek betreft het feit dat in het eerste jaar een individuele cursus Instrument niet meer bestaat. Ik zou daar ten eerste de aandacht op willen vestigen, omdat ik meen dat dit een verarming is ten aanzien van het vroegere systeem. Het zou toch mogelijk moeten zijn om ook in het eerste jaar de individuele cursus Instrument in te voeren.

Verder heeft men ook kritiek in verband met de te strenge normen wat het leerlingenaantal betreft.

Vervolgens is men de mening toegedaan dat – hier sluit ik mij aan bij mevrouw Maes – het verplichte les- en pakket te zwaar is, vooral voor de middelbare afdeling.

Tenslotte zou ik uw speciale aandacht willen vragen, mijnheer de Minister, voor een probleem waarvoor u uiteindelijk toch een oplossing moet vinden ten gunste van het kunstonderwijs, en meer speciaal het muziekonderwijs. Inderdaad, er moet iets gedaan worden aan de nefaste cumulregeling zoals die vandaag de dag bestaat in het kunstonderwijs. Hiermee bedoel ik dat men niet moet overdrijven, maar dat men beslissingen moet nemen ten bate van de pedagogiek van de muzikale vorming.

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ik zal mijn tekst tegen een Vlaams tempo aframmelen, aangezien ik maar over vijf minuten spreektijd beschik en ik veel te zeggen heb.

Mijnheer de Minister, zelden ben ik door zoveel personen aangesproken als in verband met dit probleem. Het is opvallend hoeveel mensen mij daarover schrijven en telefoneren. Ik ben de mening toegedaan dat deze

Dierickx

problematiek uw bijzondere aandacht verdient.

Als captatio benevolentiae zou ik willen verwijzen naar de situatie die bestond in het oude China. Daar was de belangrijkste minister niet die van defensie of financiën maar wel de minister die zich bezighield met de muziek. U bent dus een belangrijk minister en ik hoop dat u uw verantwoordelijkheid zult willen opnemen.

Sommigen stellen zich vragen betreffende de evaluatie van het pilootschoolproject dat ertoe strekte de individuele lestijd te beperken ten voordele van collectieve lessen die als verplichte omringingsvakken over meerdere jaren dienen te worden gevolgd door de leerlingen.

De mensen vragen hoe dit nieuwe stelsel kan worden geëvalueerd indien in de zes pilootscholen afwijkingen op het verplichtend karakter van het stelsel van omringingsvakken kunnen worden toegestaan en onregelmatige leerlingen kunnen worden toegelaten en gesubsidieerd.

Dat deze evaluatie moeilijk is blijkt uit de nominatieve lijsten van de pilootschool Veurne en uit steekproeven die werden verricht in de school te Overpelt. Het nieuwe stelsel voorziet dat elke leerling, van de middelbare graad af, naast zijn hoofdvak – instrument of zang – verplicht wordt gedurende drie studie jaren de cursussen samenspel of samenzang en algemene muziekcultuur te volgen. Deze verplichting wordt in de hogere graad – drie studie jaren voor 15 tot 18-jarigen doorgetrokken naar andere of dezelfde vakken. Dit stelsel vereist een aanwezigheid in de school van 2 tot 6 uur per week.

Is dit systeem voor 12 tot 18-jarigen doenbaar wanneer zij gelijktijdig middelbare studies volgen en in heel veel gevallen geëngageerd zijn in één of meerdere culturele verenigingen met name koren, muziekensembles, harmonieorkesten, fanfares, toneelgezelschappen? De amateursverenigingen zien terecht hun beste jonge leden voor de keuze geplaatst: ofwel de vereniging zonder academieoplei-

ding, ofwel de academieopleiding zonder vereniging.

Er wordt beweerd dat het nieuwe stelsel – mevrouw Maes heeft dat ook reeds gezegd – vooral ontmoedigend is voor de normaal begaafde en vlijtige leerling. De leerling die zijn studies en ook zijn muzikale opleiding au sérieux neemt, ziet zich geplaatst voor een berg bijkomend werk en haakt af. Het schijnt zelfs dat de leerlingen die de opleiding niet au sérieux nemen iets minder vlug afhaken omdat zij toch maar naar de lessen komen om er aanwezig te zijn en vervolgens thuis oefenen, noch studeren.

Wordt het de leerling niet onmogelijk gemaakt een muziek-, woord- en/of dansopleiding in combinatie te volgen? Artistieke begaafdheid en interesse beperken zich immers niet tot één discipline, hetgeen in het huidige regime blijkt uit het niet geringe aantal leerlingen die meerdere afdelingen simultaan volgen.

Dit stelsel belet ook voor een bepaald instrument cursussen te volgen in één muziekacademie en voor een ander instrument in een andere muziekacademie, naargelang de kwaliteit van de professoren. De leerlingen worden immers verplicht in de beide instellingen de omringingsvakken te volgen.

Iemand vraagt mij waarom een leerling die blokfluit, viool of gitaar wil studeren in het kader van het vak algemene muzikale theorie ook nog harmonie en contrapunt moet leren. Hij schrijft: de theorie die rond het bespelen hangt, de zogenaamde notenleer, harmonie en contrapunt zijn studies van de werkwijze van de componist, niet van de vertolker.

Uw gewezen Oostenrijkse collega Moritz verklaarde herhaaldelijk dat huismuziek, uitgevoerd in familieverband, voor hem belangrijker was dan alle muziekfestivals van de wereld.

Bent u ook niet van oordeel dat het de taak is van het lager en secundair dagonderwijs alle leerlingen van een algemene muzikale bagage te voorzien?

Mensen uit het vak stellen met onrust

vast dat in het eenheidstype – type 3 – niet enkel de lichamelijke, maar ook de plastische en muzikale opvoeding in de verdrinking komen door het geven van steeds meer aandacht aan de informatica. Voor plastische en muzikale opvoeding blijft er wekelijks nog maar één lesuur over.

De vraag mag dan ook gesteld worden of de verplicht te volgen lesplakketten en collectieve cursussen niet eerder geconcipieerd werden in functie van een welbepaald soort leerkrachten en van welbepaalde bekwaamheidsbewijzen – afgeleverd door het Lemmens-instituut – dan rekening houdend met de behoeften en de mogelijkheden van de leerlingen en het culturele leven in onze steden en gemeenten. Is er hier geen sprake van het eigenbelang van sommigen die een afzetgebied zoeken voor hun lesmethoden en handleidingen?

De zes pilootscholen kregen – zonder dat enige controle vanwege de verificatiedienst werd uitgeoefend of mogelijk was – extra gesubsidieerde lessen ter beschikking.

Pilootschool te : extra uren 1987-88

Sint-Niklaas	+ 203
Merksem	+ 39
Veurne	+ 28
Overpelt	+ 171
Gent	+ 176

TOTALEN + 606
wekelijkse uren

Gemiddeld : 101 wekelijkse uren extra per school. 1 wekelijks lesuur kost de gemeenschap op jaarbasis 35.000 F. Meerkost van het pilootschoolproject op jaarbasis : 606 uur x 35.000 BFr. = 21.210.000 F

Hoe is dit te verenigen met de vooropgestelde 0-operatie? Is dit niet een tastbaar bewijs van het falen van de voorgestelde herstructurering en het project?

Indien de herstructurering veralgemeend wordt doorgevoerd in de 103 Vlaamse instellingen voor secundair muziekonderwijs met Beperkt Leerplan dan kost dat de gemeenschap : 103 x 101 (gemiddeld extra uren) x 35.000 BFr. = 364.105.000 F. extra.

Het plan alsnog doorvoeren met een

Dierickx

0-operatie betekent een tekort van 10.403 uren creëren. Dit betekent dat duizenden leerlingen moeten afvloeien. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Mijnheer de Minister, gelooft u dat dit op dit ogenblik en in de actuele ontwikkeling van onze samenleving aanvaardbaar is? In het kader van het algemeen sociaal-economisch denken van de groenen is deze herstructurering van het muziekonderwijs niet geoorloofd. (**Applaus bij AGALEV en VU**)

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, na de uitvoerige bespreking die gisteren gedurende ongeveer twee uur plaatsvond in de Commissie voor Onderwijs en Vorming, dank ik de interpellanten en de andere interveniënten, omdat zij konden ingaan op wat gisteren in de Commissie reeds gedeeltelijk aan bod kwam.

Uiteraard zal ik mij in hoofdzaak aan de vragen – zoals het Reglement het voorschrijft – die mij bij voorbaat werden medegedeeld. Toch wens ik te zeggen dat ik met aandacht de tussenkomen van de diverse interveniënten heb aanhoort. Wij zullen zeker de gelegenheid hebben om, tijdens de volgende commissievergadering, daarop verder in te gaan. Inderdaad, binnenkort zal de bespreking van de begroting aan bod komen, zodat wij daar verder kunnen op ingaan.

Indien ik vandaag, ter gelegenheid van deze interpellatie, niet op elke belangrijke tussenkomen en vraag kan antwoorden, beschouw ik dit debat niet als gesloten. Ik ben ervan overtuigd dat wij in de komende weken en maanden de gelegenheid voor een verder gesprek zullen hebben. Ik zal er mijn steentje toe bijdragen om deze belangrijke problematiek opnieuw in bespreking te brengen.

De vragen van de geachte interpellante laten mij toe even in te gaan op de huidige stand van zaken in ver-

band met de hervorming van het muziekonderwijs.

Vooraleer hierop rechtstreeks in te gaan, is het aangewezen de vroeger genomen beslissingen kort in herinnering te brengen.

Op 15 juli 1987 nam de Vlaamse Executieve de volgende beslissingen : principieel akkoord met de hervorming van het secundair muziekonderwijs met beperkt leerplan ; fasegewijze toepassing, welke geconcretiseerd werd in een dubbele beslissing, namelijk onmiddellijke goedkeuring van het besluit van de Executieve tot algemene regeling van de studies en uitproberen van het geheel van de voorgestelde hervorming in zes pilootscholen : twee van het Rijk, één vrije en drie gemeentelijke. Ik meen dat dit een goede beslissing was.

Daarnaast, maar zonder onmiddellijk oorzakelijk verband met de herstructurering, wijzigde de Executieve het deelnamebedrag in de kosten. Door de gelijktijdigheid van beide beslissingen wordt ten onrechte tussen beide een verband gelegd. Ik ga even in op de vragen van de interpellant.

Ter uitvoering van hogervermelde beslissing van de Executieve werd in de Rijksmuziekacademies van Gent en Schaarbeek, de vrije muziekacademie van Overpelt en de Stedelijke Muziekacademies van Veurne, Sint-Niklaas en Merksem sedert 1 september van vorig jaar de nieuwe structuur van het secundair muziekonderwijs met beperkt leerplan ingevoerd.

De omschakeling van de oude naar de nieuwe structuur gebeurde in elke school volgens een eigen tempo en schema, met dien verstande dat ernaar gestreefd werd dat de scholen medio oktober 1987 in hun geheel zouden omgeschakeld zijn. Bij deze omschakeling werden de scholen bijgestaan door een coördinatieteam, bestaande uit drie begeleiders : één voor elke expressievorm in het muziekonderwijs, namelijk muziek, woord en dans.

Deze coördinatoren, die niet betrokken waren bij de voorbereiding van de herstructurering, vormden het evaluatieteam, samen met de direc-

teurs van de zes pilootscholen, de leden van de werkgroep uit de adviescommissie voor het secundair muziekonderwijs, welke mede aan de basis lagen van het voorliggend hervormingsplan, aangevuld met enkele deskundigen.

Dit evaluatieteam wekt thans aan een rapport over het verloop van de invoering en de ervaringen die werden opgedaan in de loop van dit schooljaar met het oog op een eventuele bijsturing naar volgend schooljaar.

Uit het voorlopig tussentijds rapport van dit evaluatieteam blijkt dat de omvorming in vijf van de zes scholen vrij vlot is verlopen, met dien verstande dat in de academies waar het ministerieel besluit van 1962 op het muziekonderwijs met beperkt leerplan nauwkeurig werd toegepast, men weinig of geen moeilijkheden ondervindt met de omschakeling naar de nieuwe structuur.

Ik beperk mij dan ook tot de bijzonderste gegevens. Wij hebben trouwens de gelegenheid gehad daar gisteren dieper op in te gaan en de gegevens van dit eerste tussentijdse evaluatieverslag uitgebreid te bespreken.

In de muziek zijn er geen problemen met de ingerichte vakken zelf, maar is het voor de leerlingen wenselijk meer soepelheid te brengen in de keuzeprogramma's. Ik kom daarmee tegemoet aan een van de opmerkingen van mevrouw Maes die zelf nog verder gaat en pleit om naast een bepaald hoofdvak de leerlingen de kans te geven uit een pakket hun keuze te doen naar gelang van hun belangstelling en aanleg.

Dit blijkt niet uit dit eerste tussentijdse evaluatieverslag, maar in ieder geval schuift men in dit rapport uitdrukkelijk naar voren dat het wenselijk is meer soepelheid te brengen in de keuzeprogramma's. Dit is een eerste belangrijke vaststelling waarmee we rekening zullen houden. Dit kan zonder afbreuk te doen aan het principe van het integrale onderwijsaanbod.

In de woordkunst is er algemeen een positieve waardering, vooral in de lagere en hogere graad, maar de mid-

Weckx

delbare graad dient te worden bijgestuurd zodat vroeger met geïndividualiseerd onderricht kan worden begonnen.

In de danskunt is men positief en treedt men de nieuwe structuur bij, maar daar doen zich andere problemen voor voornamelijk in verband met gebrek aan voldoende aangepaste infrastructuur. Men pleit voor een geleidelijke invoering.

In het algemeen is men in de pilootscholen vrij tevreden over de nieuwe mogelijkheden, al blijven er vragen naar het verlagen van de normen. Dit blijkt ook uit het tussentijds evaluatieverslag. De problematiek van de verlaging van de normen komt steeds terug en ook in dit verband zullen wij onze verbeelding moeten laten werken om te zien op welke manier wij kunnen bijsturen.

Uit kwantitatief oogpunt dient te worden vermeld dat het leerlingenaantal in de pilootscholen licht is achteruitgegaan. Dat is echter eveneens het geval in de andere muziekacademies, zodat er geen oorzakelijk verband kan worden gelegd tussen de invoering van de nieuwe structuur in de pilootscholen en de participatiecijfers bekeken voor het geheel van het muziekonderwijs. Ik durf dit niet als een vaste stelling te poneren, maar tot op heden wijzen alle elementen in die richting.

Niet alleen het evaluatieteam maar ook de Voozitter van de Commissie Onderwijs en Vorming hebben reeds gevraagd om de experimentele periode met één jaar te verlengen. Op 27 januari heeft de vorige Executieve principieel haar akkoord verleend. Het Regeerakkoord van de huidige Vlaamse Executieve stipuleert een definitieve beslissing vóór het einde van het schooljaar 1988-1989. Met andere woorden ten vroegste tegen 1 september 1989, wat een verlenging met één jaar mogelijk maakt.

Het ligt in de bedoeling een zo ruim mogelijk overleg te organiseren, zowel formeel als informeel, met zoveel mogelijk betrokkenen uit de sector. Teneinde dit gesprek op een gedocu-

menteerde en zinvolle wijze op gang te brengen zal eerlang een uitvoerige informatiebrochure op zeer ruime schaal worden verspreid. Ik hoop dat deze op 15 april zal klaar komen en bevestig nu reeds dat de leden van de Vlaamse Raad deze brochure zo snel mogelijk zullen toegestuurd krijgen.

Deze schriftelijke informatie zal worden gevolgd door mondelinge informatiesessies. Zoals ik in de Commissie heb gezegd, zullen deze op provinciaal vlak worden georganiseerd. Uiteraard zal deze informatieronde op haar beurt worden opgevolgd door een zo ruim mogelijke consultatie.

Aan mevrouw Leysen kan ik antwoorden dat het onmogelijk is dit evaluatieteam systematisch uit te breiden met de inrichtende machten, de vakbonden enzomeer. Wij zullen deze instanties wel geregeld bij het overleg betrekken.

Men zal wel aannemen dat de situatie in Brussel voor mij een belangrijke aangelegenheid is. Het is duidelijk geworden dat in Brussel, meer dan elders in Vlaanderen, de wijziging van het besluit van de Vlaamse Executieve op de deelname in de kosten een nadelige invloed heeft gehad op het leerlingenaantal. In Brussel was de terugval 7 à 8 procent hoger dan elders in Vlaanderen.

Mevrouw Maes heeft de procenten geciteerd die ik vroeger, in een andere hoedanigheid, naar voren had gebracht. Zij hebben betrekking op de telling die vóór 15 oktober plaatshad. Welke cijfers men ook hanteert, het blijkt dat de terugval in Vlaanderen 4,2 procent bedraagt maar in Brussel de 12 procent overschrijdt volgens de definitieve tellingen.

Wij mogen ons niet neerleggen bij deze situatie. Ik zal mij daarvoor inzetten en voorstellen maatregelen te nemen die het Vlaams cultureel leven in de hoofdstad, waarvoor het onderwijs en inzonderheid het kunstonderwijs de basis legt, stimuleren.

Wat de vraag van de interpellante naar mogelijke aangepaste normen voor Brussel betreft vestig ik er de aandacht op dat deze reeds bestaan

voor de oprichting en het behoud van afdelingen en voor de splitsing van klassen.

Wij moeten echter ook durven onderzoeken, aan de hand van concrete dossiergegevens, of op het vlak van de deelname in de kosten de lijn van een aangepaste politiek voor Brussel niet moet doorgetrokken worden. Ik zal dit probleem terdege ter harte nemen.

Ik meen tevens dat het probleem van het kunstonderwijs in Brussel ook in een ruimer verband dient geplaatst, met name in een politiek die erop gericht moet zijn van Brussel een stad te maken met een internationale roeping maar waar in de eerste plaats de eigen Vlaamse bevolking zich 100 procent thuis voelt. Binnen het kader van dit globaal beleid ten aanzien van Brussel dienen de zich opdringende maatregelen voor het kunstonderwijs te worden opgenomen.

Tenslotte meen ik te mogen stellen dat het kunstonderwijs gekenmerkt wordt door een aantal spanningsvelden. Ik som er enkele op :

- de spanning tussen de behoeften en de middelen ;
- de spanning tussen een tewerkstellingspolitiek en de noodzakelijke artistieke bedrijvigheid van de leraar ;
- de spanning tussen wettelijke structuren en de vrijheid, eigen aan het artistieke milieu ;
- tenslotte, niet in het minst, de spanning tussen onderwijs en kunst, tussen onderricht en artistieke beleving.

Deze spanningen zullen wellicht nooit geheel verdwijnen en dat hoeft ook niet. Zij zijn tenslotte een uiting van dynamiek.

Deze spanning mag echter een open en eerlijk gesprek niet verhinderen, want dan treedt er een verlamdend effect op. Ik meen dat het een belangrijke opdracht is van alle betrokkenen om precies daarover te waken en ik verzeker u dat ik, in eerste instantie, zal trachten een zo open mogelijke informatie en consultatie mogelijk te maken en een klimaat van rust en vertrouwen te scheppen waarbinnen de ganse problematiek in alle openheid maar met beslissingsvaardigheid zal kunnen ter sprake komen.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zou de Minister willen danken voor zijn concrete toezeggingen in verband met het uitstel van een veralgemening en het verderzetten van de experimenteerperiode.

Mijnheer de Minister, intussen heb ik een nota ontvangen die ik ook aan uw aandacht wil onderwerpen en waarin vermeld staat dat het woord „pilootschool” slecht Nederlands is. Wij kunnen dus beter spreken van experimenteerscholen, wat ik bij deze dan graag corrigeer en ook bij uzelf aanbeveel.

Graag wil ik nog een paar kleine bemerkingsen maken. Ik denk, mijnheer de Minister, dat het evaluatierapport zoals u het thans hebt gekregen, iets te geflatterd is. Ik citeer zelf uit een evaluatierapport van de heer Truys, gemaakt voor Sint-Niklaas : „. . . dat voor de afdeling woord en muziek vele vragen worden opgeroepen, dat dans stroef verloopt en een bestendige achteruitgang vertoont”. Ik refereer hier nog niet naar de talrijke opmerkingen in verband met muziek.

Mijnheer de Minister, ik meen dat deze interpellatie er misschien heeft toe bijgedragen, vooral door wat u heeft geantwoord, dat in deze sector de hoop op een ernstig overleg kan groeien en waardoor de rust en het vertrouwen waarmee onze leraars aan een hervorming zullen kunnen meewerken, bepaald wordt. Daarvoor dank ik u dan ook.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, en de heer P. Breyne, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de woonproblematiek van de gewezen mijnwerkers

Interpellatie van de heer L. Vanvelt-

hoven tot de heer E. Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, en de heer P. Breyne, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de huisvestingsproblematiek van de gewezen mijnwerkers

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van mevrouw Vogels tot de heer Beysen, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, en de heer Breyne, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de woonproblematiek van de gewezen mijnwerkers en van de heer Vanvelthoven tot Minister Beysen en Minister Breyne, over de huisvestingsproblematiek van de gewezen mijnwerkers.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte heren Ministers, collega's, ik denk dat het niet van enig belang ontbloomt is dat wij hier vandaag de aandacht vestigen op de problemen van de gewezen mijnwerkers en vooral wat hun huisvesting in het Limburgse betreft.

Het uitgangspunt van de heer Gheyselincx toen hij zijn herstructureringsplan voor KS voorstelde, was dat er voor de ex-mijnwerkers geen sociale gevolgen mochten ontstaan. Ik heb echter de indruk dat het hoe langer hoe duidelijker wordt dat het in feite niet méér was dan een louter theoretische stelling. Vooral in de sector huisvesting blijkt dat deze sociale gevolgen allesbehalve ondervangen worden.

Immers, door de herstructurering van KS kwam er voor een aantal, vooral migranten, niet alleen een einde aan hun arbeidscontract, maar werd ook hun huurovereenkomst met KS verbroken. KS stelde na de opzegperiode van 6 maanden deze woningen opnieuw ter beschikking van de eigenaars, namelijk de stichtende vennootschappen van KS. In Waterschei is dit de NV André Dumont, in Meulenberg is dit de NV Zolder. 173 gezinnen werden op die manier in hun woonzekerheid bedreigd.

Onmiddellijk na de opzeg werden de

huizen te koop gesteld aan de gemiddelde prijs van 1 miljoen frank. Deze lage prijs vindt zijn verklaring in de zeer slechte toestand van deze woningen. Het ligt duidelijk in de bedoeling van de twee vennootschappen in vereffening hun patrimonium zo vlug mogelijk te valoriseren door verkoop, zeker nu de mijnnijverheid drastisch wordt afgebouwd. Uit een studie van het ACV blijkt dat deze stichtende vennootschappen (medeaandeelhouders van KS) voor meer dan 2 miljard F. uitkeerden aan hun aandeelhouders of investeerden in zusterondernemingen. Deze kapitaalroof gebeurde vooral via de verkoop van gronden en huizen.

Ik wens hier duidelijk te stellen dat deze praktijk volledig in strijd is met alle afspraken met de Regering waarin duidelijk werd gesteld dat de niet-ingebrachte activa in KS besteed moesten worden voor reconversie in Limburg.

Na de ontvangst van een delegatie ex-mijnwerkers op 4 november ll. beloofde de Voorzitter van de Executieve dat niemand op straat zou worden gezet, ook niet de huurders van wie de woning reeds verkocht was. Er kwam een oplossing voor een deel van de huurders in Waterschei door de overname van 70 woningen door het Vlaams Woningfonds die de woningen met kredieten van het Vlaamse Gewest zou laten renoveren. Er blijven echter vandaag maart 1988 nog tal van onopgeloste problemen.

1. In Waterschei is voor een 70-tal huurders een oplossing gevonden. Een 30-tal ánderen vallen niet onder het herwaarderingsgebied en blijven bijgevolg in de onzekerheid. De eigenaar, de NV André Dumont, heeft zich na acties van de huurders en bemiddeling door de Burgemeester akkoord verklaard de verdere verkoop tijdelijk op te schorten tot ook dit gebied erkend wordt als herwaarderingsgebied en de overname mogelijk wordt doot het Vlaams Woningfonds.

Het is echter zeer de vraag of de eigenaar bereid is de verdere verkoop op te schorten tot de lange procedure tot erkenning van het herwaarderingsgebied is afgerond en of het

Vogels

Vlaams Woningfonds op dat moment zal kunnen rekenen op de vereiste kredieten voor aankoop en renovatie ?

2. In de wijk Meulenberg (Houthalen) worden een 30-tal huurders bedreigd. Hun woningen staan te koop. De eigenaar is de NV Zolder. Het gaat hier overwegend om Marokkaanse en Spaanse huurders. De sociale bouwmaatschappij Kempisch Tehuis is geïnteresseerd om deze woningen over te kopen.

Ook hier blijft het een open vraag of er voldoende kredieten zullen zijn voor de aankoop.

3. Recent is er ook een probleem ontstaan voor 135 huurders in Beringen. Het gaat hier om 133 huurders van de NV Groupe Financier Liégeois die bedreigd worden in hun woonzekerheid. De Algemene Vergadering van deze NV besliste om vóór 1990 hun patrimonium te verkopen. Het gaat hier zeer overwegend over Turkse huurders die ofwel gepensioneerd zijn van de mijn of afgevoerd zijn door het plan Geyselink. Sommige huurders krijgen de mogelijkheid om zelf te kopen, anderen niet. In de meeste gevallen gaat het hier om duplex-woningen die als geheel verkocht worden, zodanig dat bij aankoop door één huurder de andere op straat vliegt. Het Vlaams Woningfonds zou interesse hebben om deze woningen over te nemen, mits erkenning als herwaarderingsgebied en de nodige kredieten. Heel wat huurders hebben reeds de opzegbrief ontvangen van de eigenaar en weten niet waar naartoe, want in Beringen is er een enorme woningnood. Daarbij komt nog dat de sociale bouwmaatschappij, de Kantonnale Bouwmaatschappij van Beringen, vreemdelingen weert uit haar woningen : „migranten moeten gemiddeld tweemaal zolang wachten op een woning als de Belgen”, dixit woordvoerder Kantonnale Bouwmaatschappij.

Ook hier dringt een onmiddellijke stopzetting van de verkoop zich op en dient er gezocht naar een menswaardig alternatief.

4. Verder is er het algemeen pro-

bleem van de spectaculaire verhoging van de geldende huurprijs. Door de huurwet Gol is het voor een eigenaar mogelijk, bij het einde van de huur-overeenkomst een nieuwe huurprijs op te leggen aan de huurder. Dit is zo gebeurd in Waterschei en in Meulenberg (Houthalen). Voor krotwoningen, zonder het minste comfort – geen badkamer, geen centrale verwarming – wordt nu de driedubbele prijs geëist.

Ook dit is in strijd met de basisstelling dat de sociale gevolgen van de mijnsluiting zoveel mogelijk moeten worden opgevangen.

Mijnheer de Minister, de eerste gevolgen van de mijnsluiting in Limburg worden duidelijk. De hier geschetste problemen in verband met huisvesting van ex-mijnwerkers zijn onaanvaardbaar, zeker in een provincie waar een schrijnend gebrek is aan degelijke huurwoningen en sociale woningen.

De initiatieven die tot nu toe door de Vlaamse Executieve werden genomen zijn onvoldoende en een globale benadering van het probleem dringt zich op.

Op mijn schrijven van 13 januari ll. antwoordde de toenmalige Gemeenschapsminister van Huisvesting dat hij het probleem kende en opvolgde en dat hij een ontwerp-decreet zou voorleggen aan onze Raad houdende wijziging van de Huisvestingcode. Ik weet niet of de huidige Minister van Huisvesting zinnens is dit ontwerp over te nemen, maar ik wil er alvast op wijzen dat dit decreet de problemen van toewijzing van sociale woningen aan ex-mijnwerkers niet opvangt. Het is nu immers zo dat werkloze of gepensioneerde mijnwerkers die zich nu inschrijven voor een sociale woning meestal niet in aanmerking komen voor een toekenning omdat er gekeken wordt naar het inkomen van drie jaar terug. Een toen verdienden ze meestal meer dan het maximum toegestane bedrag.

Ik zou deze interpellatie dan ook willen afronden met volgende concrete vragen.

1. Wat betreft de problemen te Wa-

terschei. Of de door de gemeente aangevraagde procedure tot uitbreiding van het herwaarderingsgebied kan worden versneld ? Of de Vlaamse Regering kan garanderen dat het Vlaams Woningfonds over voldoende kredieten zal kunnen beschikken om ook de 30 resterende woningen aan te kopen en te renoveren ?

2. Wat betreft de wijk Meulenberg-Houthalen. Of de Gemeenschapsminister voor Huisvesting garanties kan geven voor de kredieten nodig voor de aankoop van de woningen door de sociale bouwmaatschappij Kempisch Tehuis ?

3. Wat betreft Beringen. Of de Vlaamse overheid kan bemiddelen, zodat ook hier, de uitverkoop van de woningen door de NV Groupe Financier Liégeois wordt opgeschort en een eventuele overname door het Vlaams Woningfonds kan gebeuren en of ook hier een snelle procedure tot erkenning tot herwaarderingsgebied kan worden ingevoerd ?

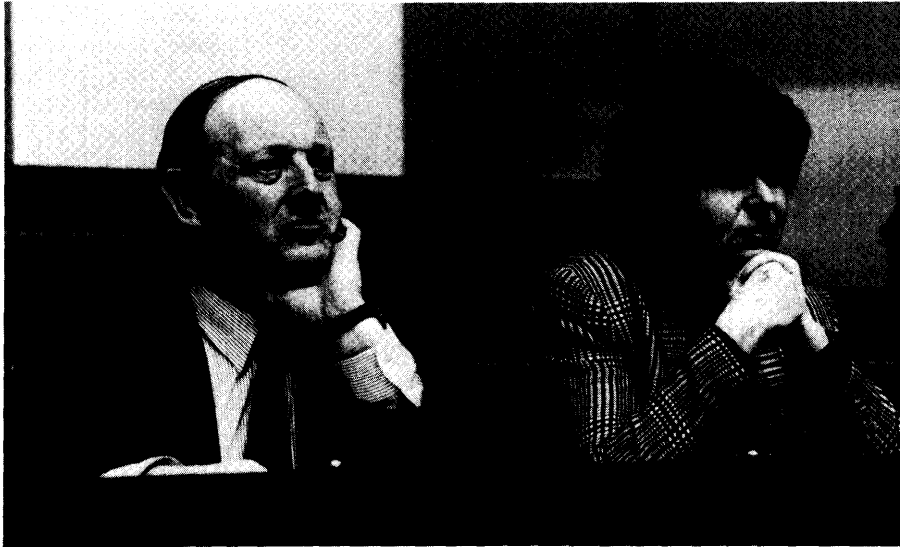
4. Wat betreft de spectaculaire huuroplagen te Waterschei en Meulenberg. Dat maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld de huuroplag te laten bijpassen door KS zolang de huurder werkloos is en tot hij pensioengerechtigd is, of anders de normale huurwaarde van deze oncomfortabele en slecht onderhouden woningen te laten schatten door een expert, zodanig dat hij de maximale huurprijs kan bepalen.

5. Of de Regering maatregelen overweegt om de 2 miljard F. onterecht uitgekeerde winsten aan aandeelhouders, zoals aangetoond in de ACV-studie hierboven vermeld, te recupereren en te investeren in reconversie ?

De Voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik kan zeer kort zijn vermits mevrouw Vogels een vrij volledig beeld heeft geschetst van de problematiek die wij thans bespreken.

Toen meer mijnwerkers dan werd vermoed opteerden voor het weg-

Mevrouw F. Brepoels (VU), hier in het gezelschap van VU-Raadslid H. Candries, drong er in het besluit van haar maidenspeech op aan voorzichtig om te springen met het door de Limburgse mijnactiviteit ontwikkeld en industrieel-architectonisch merkwaardig cultureel erfgoed

gaan uit de mijn en het aanvaarden van de gouden handdruk, hebben zij dit ongetwijfeld gedaan omdat hen de zekerheid werd geboden dat degenen die vrijwillig weg gingen hiervan niet een sociale last of sociale gevolgen zouden ondervinden.

Vandaag schijnt de situatie op diverse terreinen heel wat minder rooskleurig te zijn. Men stelt vast dat er problemen zijn in verband met de hertewerkstelling, de heropleiding en de huisvesting van de mijnwerkers. Collega Vogels heeft een aantal problemen aangehaald. Ik zou er willen aan toevoegen dat de huisvestingsproblematiek uiteraard in Limburg schrijnend aankomt omdat reeds een tekort aan sociale woningen in de voorbije jaren werd vastgesteld. Niet in het minst in de mijnstreek is er nu een chronisch tekort wanneer een aantal maatregelen worden getroffen zoals zij zichtbaar voorliggen.

Het is ook zo dat door recente huurprijsverhogingen in precies de sociale woningsector eveneens de ex-mijn-

werkers worden getroffen. Er werd reeds gewezen op de huurwet van minister Gol. Er is daarenboven de maatregel van de Vlaamse Regering waarbij de huurprijs wordt berekend op basis van het inkomen van drie jaar terug. Een aantal ex-mijnwerkers is intussen teruggevallen op een veel lager inkomen en moet nog steeds een huur betalen of zullen een huur moeten betalen berekend op een inkomen dat veel hoger was, met name het inkomen dat zij enkele jaren geleden hebben verdiend. De vraag ligt voor de hand. Kan de Vlaamse Regering voor deze laatste situatie inderdaad geen uitzondering maken door bij voorbeeld de regel om drie jaar terug te gaan af te schaffen en de huurprijs te berekenen op basis van het huidige inkomen ?

Wat meer in het bijzonder de problematiek van de NV André Dumont betreft, lees ik in de pers dat er nogal wat maatregelen voorzien zijn. Zo zouden de huurwoningen, paradoxaal genoeg, in hun oorspronkelijke staat moeten worden hersteld. In

sommige gevallen betekent dit dat badkamers, garages, moeten worden afgebroken, dat gelden zouden worden ingehouden op de premies, dat er schadegevallen zouden zijn. In de pers worden bedragen genoemd van meer dan 200.000 frank.

Mevrouw Vogels heeft terecht de aandacht gevestigd op de problemen niet alleen van de NV André Dumont en van de NV Zolder maar ook op de problemen van de mijnbouw in Beringen waar nog eens 197 mijnwerkers uit hun huizen zouden moeten. Kan dit bericht al dan niet worden bevestigd ?

Hoe zit het verder met de aankoop van een aantal woningen door het Woningfonds van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen en de tussenkomst hierbij van 16 procent onder de vorm van aankoop en/of renovatietoelage?

Mijnheer de Minister, de huisvestingsproblematiek is eveneens een van de punten die nu opgenomen werden in het recent klaargekomen globaal rapport omtrent de herbestemming van de mijnsterreinen. Welk is de reactie van de Vlaamse Regering op de oplossingen gesuggereerd voor die gebieden ?

De vragen die door collega Vogels werden gesteld zijn ook mijn vragen. Ik herhaal ze in het kort. Is het mogelijk dat een uitzonderingsmaatregel in overweging zou worden genomen en de basishuurprijsberekening toe te passen op het huidige, veel lagere, inkomen van de gewezen mijnwerkers ? Ten tweede, via het toestaan van kredieten kan het inschakelen van de Limburgse sociale huisvestingsmaatschappijen worden gestimuleerd. Is dat echt de bedoeling ? Is daarvoor geld aanwezig ? Ten derde, kan de procedure inzake de aangevraagde herwaarderingsgebieden bespoedigd worden zoals dat voor Waterschei het geval is ? Ten vierde, hoe staat het met het voorstel om de gewezen mijnwerkers al hun statutaire rechten op het gebied van de huisvesting te laten behouden ? Deze vraag werd hier ook reeds gesteld. Ten vijfde en ten laatste, welke is de houding van de Vlaamse Regering ten opzichte van de oplossingen ge-

Vanvelthoven

suggereerd in het rapport over de herbesteding van de mijngebieden ?

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, in aansluiting op de interpellatie van de heer Vanvelthoven en mevrouw Vogels zou ik toch nog graag het volgende willen toevoegen. Het huisvestingsprobleem van de gewezen mijnwerkers is, zoals reeds aangehaald, slechts één facet van de totale probleemsituatie waarin deze mensen zijn terechtgekomen. Dit probleem stelt zich reeds meer dan een half jaar en er bestaat hierover nog steeds de grootste onduidelijkheid. Wij hebben enkel de belofte van de Eerste Minister van enkele weken vóór de verkiezingen, maar op dat ogenblik wordt er nogal wat beloofd.

Ik zou een duidelijk onderscheid willen maken tussen enerzijds, het juridisch aspect van deze zaak en, anderzijds, het sociale aspect dat uiteraard hieraan is verbonden.

Eerst en vooral hebben we het juridisch aspect waar men inderdaad niet omheen kan. Het aflopen van de arbeidsovereenkomst voor de mijnwerkers stelt automatisch een einde aan de huurovereenkomst en dit naar aanleiding van een overeenkomst van 1968 van KS met de NV Zolder en de NV André Dumont. Men heeft inderdaad op dit moment de keuze : ofwel betaalt men de hogere huurprijs die, naar mij werd meegedeeld, toch nog beneden de sociale huurprijs ligt, ofwel kan men de woning zelf aankopen met de voordelen van een goedkope lening en ook nog bijkomende gunstige voorwaarden, ofwel moet men de woning verlaten omdat ze verkocht wordt vermits de verschillende NV's in vereffening zijn sinds 1973 en inderdaad systematisch het patrimonium trachten te verkopen.

De goedkopere huurvoorwaarden waaraan de mijnwerkers vorige jaren hebben kunnen huren waren inder-

daad inherent verbonden aan de tewerkstelling bij KS. Het was een voordeel in natura dat men ontving, toestand die steeds heeft bestaan ook de vorige jaren. Men kan zich echter de vraag stellen waarom het nu fout loopt. Ik denk dat de enige uitleg erin bestaat dat er ook nog een sociaal aspect aan dit probleem is verbonden. Mijnwerkers worden geconfronteerd met een opzegperiode van zes maanden en ik denk dat in deze omstandigheden die periode ontoereikend is gezien niemand voorbereid was op een eventuele verhuis. Ook had niemand verwacht dat het zo snel zou gaan. Men heeft duidelijk nagelaten de mijnwerkers te informeren ; men heeft ook geen overgangmaatregelen voor hen uitgewerkt. Integendeel, men heeft hen trachten te lokken met allerlei soorten premies en bijpassingen zonder een oplossing uit te werken voor een totale leefsituatie. Ik denk ook dat de verhoogde huurprijs die op dit ogenblik wordt voorgesteld duidelijk moet worden onderzocht in functie van de kwaliteit en het onderhoud van de woningen want, zoals mevrouw Vogels ook reeds heeft aangehaald, zijn de meeste woningen aan een grondige renovatiebeurt toe. Inderdaad zijn de meeste bouwmaatschappijen uit de mijnstreken bereid om deze woningen aan te kopen en te renoveren, uiteraard mits de nodige kredieten worden ter beschikking gesteld. Ik meen dat het belangrijk is dat de renovatie van de mijncités op uniforme wijze gebeurt om de hoge waarde op stedenbouwkundig en architectonisch vlak te vrijwaren voor de toekomst.

De heer Vanvelthoven heeft terecht vragen gesteld in verband met het herbestedingsrapport van het totale mijngebied. Ik wil hieraan toevoegen dat het advies wel eens te laat zou kunnen komen aangezien de realisatie reeds wordt bedreigd door de voortijdige slopingsaanvragen die door de KS bij de verschillende gemeenten werden ingediend.

Mag ik de Vlaamse Executieve verzoeken om, ten eerste, op dit ogenblik enkel een slopingsvergunning te verlenen voor de gebouwen die voorgesteld werden door de Commissie

en, ten tweede, voldoende tijd te nemen om een degelijk onderzoek te doen van de gebouwen die eventueel voor herbesteding in aanmerking komen. Ten derde, dient men de mogelijkheid te onderzoeken om via artikel 11 van het decreet van 3 maart 1976, ofwel via een nieuw decreet, de bescherming van een deel van het gebouwenpatrimonium te verzekeren. Dit standpunt werd ook door de Commissie Monumenten en Landschappen vorige week ingenomen.

Wanneer wij op 14 november laatstleden in een Limburgse krant lazen dat minister Geens enthousiast had verklaard dat na nieuwjaar de bulldozers onmiddellijk aan de slag zouden gaan in Limburg, dan houden wij even ons hart vast. Immers, de totale mijnactiviteit heeft in Limburg de voorbije decennia een cultureel erfgoed ontwikkeld dat merkwaardig is vanuit industrieel architectonisch oogpunt en dat velen ons benijden. Laten wij er dus voorzichtig en doordacht mee omspringen. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Dhoore heeft het woord.

De heer L. Dhoore (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik had graag vier vragen gesteld. Mijn eerste vraag betreft het decreet dat vorig jaar werd aangekondigd, waarbij aan de ex-mijnwerkers de verzekering wordt gegeven dat zij de voordelen uit hun statuut zouden behouden, met name de lage intresten.

Ik weet, mijnheer de Minister van Huisvesting, dat reeds rond de maand juni van vorig jaar een advies werd gevraagd aan de Raad van State. Ik gebruik misschien een zwaar woord, maar ik vind het een echte schande dat het advies er nog niet is. Het gaat nochtans om een eenvoudige, korte tekst. Ik weet wel dat het niet uw verantwoordelijkheid is, maar ik dring erop aan dat het advies binnen de kortst mogelijke tijd zou worden uitgebracht. Het was zelfs de bevoegdheid geweest van de Vlaamse Executieve om op een heel korte termijn dit advies te vragen. Men is billijk geweest, met de gekende resultaten. Inhoudelijk, naar wat ik heb vernomen, blijven vragen open. Ik

Dhoore

zal te gepasten tijde amendementen indienen indien de tekst integraal wordt behouden zoals die door de vorige Executieve werd opgesteld. Ik herhaal, die tekst was goed maar er blijven leemten bestaan. Ik zal aanvulligen suggereren die wellicht uw instemming zullen krijgen.

Mijn tweede vraag handelt over het volgende probleem. Voor de mijnwerkers die thans hun job hebben verloren en waarvan een aantal een eerder gering inkomen hebben – namelijk de werkloosheidsvergoeding, aangevuld met de EGKS-vergoeding – dat duidelijk beantwoordt aan de normen, gesteld voor het bekomen van een sociale huurwoning, rijst het volgende probleem. Tot op vandaag mochten en mogen zijn, die actief mijnwerker zijn, ongeacht hun inkomen, in aanmerking worden genomen voor huurwoningen in de sociale sector. Het is ondenkbaar dat men dit statuut zou wegnemen en het is ook onmogelijk hen twee of drie jaar te laten wachten tot op het ogenblik dat zal blijken of hun inkomen inderdaad aan de normale normen beantwoordt. Ik vraag u dus dit statuut te behouden. Het volstaat gewoon te interpreteren, wat nu reeds bestaat, namelijk dat ze ook na afdanking het statuut behouden en dan komen ze onverminderd, zoals op heden, in aanmerking.

Ik heb nog een derde vraag. Heren Ministers, het probleem in Limburg bestaat en is gekend. In 1987 werden enorme inspanningen gedaan, die wij appreciëren. Twee miljard tweehonderd miljoen F. werd in Limburg uitgegeven ten behoeve van de huisvestingssector. Wij zijn ervan overtuigd dat u in 1988 en de volgende jaren die inspanningen zult verderzetten, omdat het gewoon billijk en rechtvaardig is. Dit betreft evengoed het Woningfonds van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen, de wet Brunfaut als de leningscapaciteit.

De permanente werkgroep Limburg heeft recent aan de Vlaamse Executieve een driejarenprogramma voorgesteld dat hopelijk zal worden aanvaard. Daarin wordt onder meer bepaald dat door de Nationale Maat-

schappij voor de Huisvesting onmiddellijk 600 woningen zouden kunnen worden gebouwd. De voorontwerpen en de nodige infrastructuur zijn klaar. Nadien zouden nog eens 800 woningen worden gebouwd, waarvoor de infrastructuur nog in gereedheid moet worden gebracht. Voor de Nationale Landmaatschappij heeft men in het driejarenplan het volgende voorzien : 231 woningen voor 1988 ; 285 voor 1989 en 307 voor 1990. Ik hoop dat u met dit plan zal instemmen.

Mijn laatste punt betreft het systeem van de huurprijzen en de sociale woningen in het algemeen. Mijnheer de Minister, u bent nog niet zo lang voor deze materie bevoegd, maar u hebt ze als parlementslid van nabij gevolgd. U weet dat het huidige systeem tot onaanvaardbare situaties leidt. Uw beide voorgangers, de heren Akkermans en Dupré, hadden mij schriftelijk bevestigd dat het systeem zou worden herzien. Ik had hun concrete voorbeelden gegeven om aan te tonen dat dit leidt tot toestanden die niemand wenst. Ik vraag u dan ook met aandrang dat dit systeem zo spoedig mogelijk zou worden herzien. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Beysen heeft het woord.

Minister E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal mij in mijn antwoord beperken tot de procedure voor het bespoedigen van de aanvragen inzake herwaarderingsgebieden en tot onze houding ten overstaan van de oplossingen voorgesteld in het rapport over de herbestemming van de mijngebieden. Al de andere vragen moeten gericht worden tot mijn collega die bevoegd is inzake huisvestingsbeleid.

Ik wil de interpellanten mededelen, desgevallend er aan herinneren, dat de Vlaamse Executieve op 18 november vorig jaar beslist heeft in verband met de huisvestingsproblemen van ex-KS werknemers in de gemeente Genk, maximaal 77 woningen gelegen in de twee herwaarderingsgebieden te laten aankopen en te laten renoveren door het Vlaams Woningfonds met 60 procent subsidiëring door Stadsvernieuwing. Een eerste

dossier voor de verwerving van 66 woningen werd begin deze maand door het Vlaams woningfonds naar het kabinet verzonden. Het werd met een kabinetsnota van 8 maart bezorgd aan AROL voor verdere behandeling. Ik dacht dat deze informatie wel nuttig kon zijn.

Ik wens vervolgens een kort overzicht te geven van de herwaarderingsgebieden in Genk-Waterschei die door de Vlaamse Executieve werden herkend. Een eerste herwaarderingsgebied Tuinwijk Waterschei 1 werd erkend op 16 mei 1984. Een tweede herwaarderingsgebied „Uitbreiding Tuinwijk Waterschei 1”, werd door de Vlaamse Executieve erkend op 12 februari 1984 en op 26 juni 1985. Het herwaarderingsgebied „Tuinwijk Waterschei II”, werd op 17 oktober 1984 erkend en op 26 juni 1985 erkende de Vlaamse Executieve de „Uitbreiding Tuinwijk Waterschei II”. Bij mijn administratie zijn momenteel geen dossiers in behandeling voor nieuwe herwaarderingsgebieden of voor uitbreiding van bestaande herwaarderingsgebieden.

Wat de tweede vraag betreft in verband met de oplossingen gesuggereerd in het rapport over de herbestemming van de mijngebieden, veronderstel ik dat de heer Vanvelthoven en de andere sprekers het synthese-rapport Oostelijke mijngebieden bedoelen dat werd opgesteld in opdracht van de Commissie voor Herbestemming van de Mijnterreinen onder het voorzitterschap van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij van Limburg.

Tot dusver werd de Executieve niet in kennis gesteld van dit rapport. Ik moet toegeven dat het slechts op mijn uitdrukkelijk verzoek is geweest dat de administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu deze week een exemplaar ter beschikking heeft gesteld met de mededeling dat het rapport nog in onderzoek is en dat mij eerstdaags een advies ter zake zal worden voorgelegd.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om erop te wijzen dat noch mijn kabinet, noch dit van mijn voorganger bij deze studie betrokken zijn geweest hoewel nochtans het ruimte-

Beysen

lijk en planologisch aspect moet worden behandeld. Ongelukkig genoeg werden wij van meet af niet betrokken bij de werkzaamheden. In deze omstandigheden zult U begrijpen dat het mij op dit ogenblik niet mogelijk is u mede te delen welke houding ten aanzien van het rapport ik zal aannemen en welke suggesties ik in de Vlaamse Executieve zal doen. (**Applaus**)

De Voorzitter : Minister Breyne heeft het woord.

Minister P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, een dermate omvangrijke ingreep als de herstructurering en gedeeltelijke sluiting van de NV Kempische Steenkoolmijnen vergt meerdere verdragende beslissingen, en opties zelfs noodzakelijke wijzigingen in reglementeringen, besluiten en decreten.

Het verliezen van de „hoedanigheid” van mijnwerkers heeft repercussies op vele elementen van de sociaal-economische situatie en het statuut van de betrokken mijnwerkers en hun gezinnen. We moeten ons dan ook samen inzetten om deze mutatie in optimale omstandigheden te laten slagen.

De problemen die door de geachte collega's terecht werden naar voor gebracht zal ik – wat mij betreft en dit naast de vragen, die ingevolge de bevoegdheidsregeling binnen de Executieve werden behandeld door collega Beysen, behandelen in 5 punten die verband houden met de huisvestingsproblematiek.

In antwoord op de vragen met betrekking tot het investeringsprogramma-Huisvesting van de geachte collega's Vogels, Vanvelthoven en Dhoore kan ik u mededelen dat wat de omslag van het globale budget van het investeringsprogramma naar Limburg betreft, er nog geen definitieve beslissing is genomen. Rekening houdend met de erkenning van de Provincie Limburg als ontwikkelingsgebied zal het streefcijfer voor wat het investeringsprogramma-Huisvesting 1988 betreft voor de Provincie Limburg op ruim 2 miljard F. worden gesteld.

Dit betekent dat van het totaal van 3,6 miljard F. voor de ontwikkelingsgebieden ongeveer 60 procent, zijnde meer dan 2 miljard F. wordt gereserveerd voor de Provincie Limburg te verdelen over NMH, NLM, het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen en de infrastructuur in toepassing van artikel 80 van de Huisvestingscode, de zogenaamde wet Brunfaut.

Gelet op de specifieke behoefte aan nieuwe woongelegenheden in Limburg worden hierbij enerzijds het creëren van bijkomende woongelegenheden en anderzijds de sanering van eigen patrimonium als prioritair beschouwd.

De cijfers inzake het aantal woningen, die in het programma besproken op de Permanente Werkgroep Limburg werden opgenomen zijn een bruikbare basis van bespreking ook voor mezelf. Rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden en in overleg met alle betrokken instanties – zijnde de Vlaamse Executieve, de Provincie, de Gemeenten, het Vlaams Woningfonds, de NLM en de NMH – zal een definitief programma worden opgemaakt.

Mevrouw Vogels en de heer Vanvelthoven hebben eveneens de aandacht getrokken op het probleem van de mijnicités.

Ingevolge de herstructurering van de oostelijke mijnzetels in Limburg zijn er problemen ontstaan voor ex-KS-werknemers die tevens huurder zijn van een woning, eigendom van één van de stichtende vennootschappen van KS of de NV André Dumont. Ik kan moeilijk ingaan op de problemen gerezen bij de toepassing van de huurwet. Men heeft verwezen naar de wet Jean Gol. Ik ben niet bevoegd om deze wetgeving te herzien of de toepassing ervan te wijzigen. Het gaat hier om de huursom, de wijze van huurprijsberekening en ook de huuropzeg waarvan sommigen het slachtoffer worden. Voor al die aspecten ben ik niet bevoegd.

In het kader van mijn bevoegdheid en gezien de hoogdringendheid van deze problematiek werd, zoals collega Beysen reeds meedeelde, het

Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen wel gemachtigd om een aantal woningen aan te kopen. Momenteel is de procedure lopende waarbij 66 woningen zullen worden verworven; de bijkomende renovatie zal gebeuren voor grote gezinnen, rekening houdend met de opdracht van het Woningfonds. Het Woningfonds is bereid verder aan te kopen volgens de volgende regeling: 40 procent met kredieten van hun eigen budget en 60 procent toelagen op aankoop en 60 procent toelagen op renovatie en dit op grond van het besluit op de stads- en dorpsvernieuwing. Vele woningen komen hiervoor nog niet in aanmerking gezien er eerst een erkenning van het herwaarderingsgebied moet gebeuren. Nadien is onderzoek mogelijk over verdere aankoop of renovatie op basis van de normen die het Woningfonds zelf hanteert, zoals de aard en de structuur van de woning, de gezinnen die er gevestigd worden, en zo voort.

Duidelijk is geworden dat deze problematiek een grotere dimensie zal aannemen in de toekomst. Daarom ook maakt hij het voorwerp uit van de besprekingen in de Permanente Werkgroep Limburg. In deze werkgroep werd beslist dat voor de renovatie en de uitbouw van mijnicités een globaal plan dient te worden uitgewerkt door de betrokken instanties, met een planning over meerdere jaren. Hiertoe zal tegen einde mei een inventaris en een kostenraming worden opgemaakt over de nieuwe infrastructuur, de heraanleg van de bestaande wegen, de renovatie van het eigen patrimonium en de te verwerven oude woningen en de geplande nieuwe bouw. Het globaal kostenplan zal worden voorgelegd aan het Interministerieel Overlegcomité in het kader van het toekomstcontract Limburg.

Terloops wil ik enkele woorden zeggen in verband met de verklaring van mevrouw Vogels als zouden bepaalde bouwmaatschappijen vreemdelingen uit de woningen weren. Ik heb daarvan geen kennis, mevrouw. Ik ken geen concrete mistoestanden. Indien u daarvan inderdaad kennis heeft dan mag u mij dat signaleren. Wat ik wel weet is dat de toewijzing van wonin-

Breyne

gen geschiedt overeenkomstig de bepalingen vervat in het sociaal huurstelsel. Daarbij gelden de prioriteitsregelen op dezelfde wijze voor vreemdelingen, migranten als Belgen. Indien iemand zich daarbij zou benadeeld achten, kan hij beroep doen op de in het sociale huurstelsel voorziene procedure van verhaal. Ik herhaal echter dat, indien u kennis zou hebben van klachten in verband met discriminatie op dat vlak, dat u mij daarover mag inlichten.

Het derde aspect betreft de rentevermindering. Mevrouw Vogels en de heren Vanvelthoven en Dhoore hebben de aandacht gevraagd voor deze problematiek die op een acute wijze is gerezen na de herstructurering van de Kempische Steenkoolmijnen.

Wat de statutaire situatie van de mijnwerkers aangaat is het duidelijk dat de huidige wetgeving inzake de leningen tegen lage rente aan mijnwerkers dringend aan aanpassing toe is. De geldende bepalingen steunen nog op wetten en besluiten daterend van 1971 en 1973, zodat door de herstructurering van de Kempische Steenkoolmijnen tal van sociale, juridische en administratieve probleem-situaties zijn ontstaan.

Om al die gevolgen van de herstructurering van de steenkoolmijnen zoveel mogelijk op te vangen werd door mijn voorganger, de heer Akkermans een ontwerp van decreet houdende wijziging van de Huisvestingscode opgesteld. Dit werd op 27 mei 1987 goedgekeurd door de Vlaamse Executieve en op 1 juni 1987 onderworpen aan het advies van de Raad van State.

Inmiddels werd echter zowel door mijn voorganger, de heer Dupré als door de Vlaamse Executieve en door mijzelf aan de Raad van State medegedeeld dat de vraag om advies onverminderd gehandhaafd blijft. Aangezien ik deze problematiek bij voorrang wil aanpakken heb ik er reeds bij herhaling en met klem persoonlijk op aangedrongen en zal ik erover waken dat het gevraagde advies ten spoedigste wordt overgelegd. Het is inderdaad een uiterst dringende aanleggenheid.

Na evaluatie van het advies van de Raad van State zal het ontwerp van decreet zonder uitstel bij de Vlaamse Raad worden ingediend. Uiteraard blijft het ontwerp daar voor amendering vatbaar.

Inzake het belastbaar inkomen en de daaruit voortvloeiende berekening van de sociale huurprijs, punten die werden aangeraakt door de heren Vanvelthoven en Dhoore, kan ik aanstippen dat dit probleem reeds aanhangig werd gemaakt bij de Minister van Financiën. Meer bepaald was de opzet hiervan de mogelijkheid te scheppen om de specifieke uittredingspremies los te koppelen van het netto-belastbaar inkomen, zodat geen buitensporige huurverhogingen zouden ontstaan. Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan een mogelijke regeling, die ook nog op enkele andere knelpunten op het vlak van het sociaal huurstelsel betrekking zal hebben.

In dat verband zal ik ook het probleem van de belastbare inkomens van voor drie jaar en de gevolgen die zich voor de mijnwerkers stellen, nader onderzoeken. Ik heb echter de indruk dat dit een algemeen probleem is dat zich niet alleen voor de mijnwerkers, maar ook voor andere werkloosheid getroffen werknemers stelt. Het probleem van de drie jaar moet dus mijns inziens wel in een meer algemeen kader kunnen besproken worden.

Aan de heer Dhoore wil ik nog medelen dat met het oog op de herziening van het sociaal huurstelsel reeds een evaluatiewerkgroep werd geïnstalleerd door Minister Akkermans. Ook hier heeft de politieke crisis evenwel verhinderd het begonnen werk af te maken.

Ik heb reeds de nodige schikkingen genomen om de werkgroep opnieuw te installeren en hoop op relatief korte termijn tot een voorstel van een sociaal verantwoorde en vereenvoudigde reglementering te komen. Uit de verslagen van de eerder genoemde werkgroep is evenwel gebleken dat deze zaak niet zo eenvoudig is en dat een bredere discussie ter zake aangevoelen is. Ik neem mij voor de commissiewerkzaamheden, in het kader

van de begroting en de beleidsnota die ik in dit verband zal voorleggen, aan te grijpen om met de collega's uit de Vlaamse Raad hierover een gesprek aan te gaan.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, wonen is meer dan het innemen van een fysische ruimte, huisvesting is meer dan het verschaffen van individuele woongelegenheden. Globaal moeten de problemen in de Limburgse mijngemeenten oplossingen krijgen vanuit een brede sociale benadering.

Enkel een dergelijke gezamenlijke, gecoördineerde en geïntegreerde aanpak kan bijdragen tot een efficiënte oplossing van de probleemsituaties die nu gerezen zijn. Wat mij betreft zal ik mij daarvoor inspannen.

De Voorzitter : Wenst iemand nog het woord ?

Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels : Mijnheer de Voorzitter, ik had nog willen vragen of de goedkeuring die aan het Vlaams Woningfonds is gegeven voor

Het advies van de RvS over het aangekondigde decreet, waarbij aan ex-mijnwerkers de verzekering wordt gegeven dat zij de voordelen van hun statuut behouden, moet, aldus de heer L. Dhoore (CVP), dringend worden uitgebracht

Brepeels

de aankoop en de renovatie van de woningen in Waterschei, reeds zijn uitvoering heeft verkregen omdat de beheerder van de NV A. Dumont mij meedeelde dat de verkoopsovereenkomst wel was getekend maar slechts zes maanden geldig zou zijn. Intussen wil men, vanuit het Vlaams Woningfonds, duidelijkheid hebben over het feit of er ook bijkomende kredieten zouden gegeven worden voor de renovatie van woningen.

De Voorzitter : Minister Breyne heeft het woord.

Minister P. Breyne : Mevrouw, ik moet u antwoorden dat het Vlaams Woningfonds wel degelijk als voorwaarde stelt dat de renovatie moet gebeuren op basis van de 60 procent toelageregeling voorzien voor de herwaarderingsgebieden. Dat is de primordiale voorwaarde, zowel voor de aankoop als voor de renovatiewerken van de aangekochte woningen. De resterende 40 procent kan dan met middelen van het Vlaams Woningfonds uitgevoerd worden.

Dat is dus een voorafgaande voorwaarde die zich ook zou stellen bij een eventuele uitbreiding van de lopende operatie naar andere woningen toe.

Mevrouw F. Brepeels : Dat is reeds goedgekeurd op dit ogenblik ?

Minister P. Breyne : In de context van het besluit op de Stads- en dorpsvernieuwing wel.

Mevrouw F. Brepeels : Is het de bedoeling in de kredieten die door de heer Geyselincx ter beschikking zijn gesteld voor de herstructurering van het mijngebied, ook een aantal renovatieprojecten van de mijnsites te voorzien of is het enkel de bedoeling alleen voor de woningen die gelegen zijn in de herwaarderingsgebieden subsidiëring van de Vlaamse Gemeenschap te bekomen.

U weet dat de KS in het verleden ook de verplichting had om voor het onderhoud van de woningen, zowel binnen als buiten, in te staan en dat dit de afgelopen jaren heel wat te wensen heeft overgelaten. Ik ben de mening toegedaan dat die maatschappij daar ook voor verantwoordelijk mag worden gesteld.

Minister P. Breyne : Mevrouw Brepeels, het globale krediet voor Limburg, alle sectoren en maatschappijen inbegrepen, zal ongeveer 2 miljard F. bedragen. Het systeem dat u voorstelt, zal waarschijnlijk niet mogelijk zijn zonder het aanboren van bijkomende mogelijkheden. Deze problematiek wordt in Limburg besproken in de permanente werkgroep. Wanneer, ook op het Limburgse niveau, bijkomende vragen worden gesteld,

zal moeten worden uitgekeken naar bijkomende financiële mogelijkheden en de suggestie die u daaromtrent doet zou mij daarin perfect schikken.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt om 18 uur gesloten.
